Năm thứ tư — N° 874

Mỗi số 0 $06

Thứ sáu 14 Avril 1933

HAY DÙNG SỮA HIỆU

Đước nhà nam

Chủ nhiệm: NGUYỄN-PHAN-LONG

BÁO QUÁN VÀ TÒA-SOẠN
72, Rue Lagrandière — Dây thép nói số 6.96

Quản-lý: NGUYỄN-VĂN-SÂM

N° A 1546

Hút thuốc
JOB
Hay là đừng hút thuốc

Nhờ miệng ông Bùi

Tôi vẫn thường ngồi ý ăn-bận đáng của ta nữa, thì phải làm đều nầy : Ta đây là lành - thổ sao ?

Bà không thể trông mong ở thuộc dân nước Pháp, thế mà cũng chon-tính thiệt-cảnh của dân ta, xã-hội ta bấy lâu vui bỏa lo thật, lại cũng không có thể tin nghĩ ra thế nào, bảo thượng-quốc cay ở báo-giới bên Pháp kêu nài không biết cho rõ, thành ra có lắm chỗ thiệt thòi cho ta quá chừng.

Thiệt vậy, thuộc-địa với thượng quốc tuy cách xa nhau trên 10 ngàn cây số mặt lòng, nhưng ở đời có tàu biển đi lại luôn luôn, có phi-cơ bay hết 10 ngày, và có vô-tuyến « điện thông tin trong đây lắt, thì lẽ thường rằng tình cảnh của ta lúc nào ra sao, thượng-quốc đều biết rõ ràng mới phải. Được vậy, chắc bên thượng-quốc để chăm nom săn sóc, bay là mau tiếp-tế giúp đỡ ta hơn. Nếu không thì ta gặp nhiều nỗi thiệt thòi, vì dụ người mẹ có đứa con ở xa, nếu bà không biết rõ cảnh-ngộ con ngồi đó thì làm sao gởi tiền, không biết rõ bịnh - tình con rặng thì làm sao gởi thuốc cho đặng ?

Có người phải lấy làm lạ, có lẽ nào thượng quốc không rõ tình-cảnh thuộc địa là bỡi các bậc thường có đăng tin, và chánh-phủ thường phái đi khảo là nghị viên, hoặc bà quan chức, qua xứ mình xem xét công-việc đó chi ?

Tôi cũng chối nhưng sự đó không có. Song nếu ta tin cậy vô đó, bảo cho dư-luận thượng-quốc biết rõ tin tức cảnh-ngộ ta thì không được.

Hình như từ mười năm trở lại đây, Nghị-viện bên Pháp không phái đoàn dân-biểu điều « tra (*Commission parlementaire*) nào qua xem xét thuộc-địa nữa. Vả lại cuộc đi ở ăn-tra thế ấy, nhâm cũng không lợi gì. Mấy bỡng điều tra, phần nhiều mắc dự yến-diên và đi ngoạn-du phong-cảnh, đâu có xét hơi tin tức gì, cũng thường hỏi ở quan-lại và cơ-quan nhà nước, chớ có ngày giờ cúi mặt xuống dân mà dòm ngó thăm nom gì đâu. Ai cũng còn nhớ hồi đoàn dân-biểu Valude sang ta, ngồi chuyện bẩn được hai con cọp lớn ở Dalat, thì không nghe có việc kết-quả hay ho nào khác hết.

Đời nay, nói tới đoàn điều-tra nọ, đoàn điều-tra kia, hết tối phải chán. Thế các ông sang trong đi tới xứ nào cũng chỉ ở lại ít bữa, xe hơi chạy như bay, tiệc trà chuẩn hết ngày giờ quý báu, thì dâu sở gọi là điều-tra, phần nhiều chẳng sao đúng với sự thiệt cho đặng. Tức như đoàn điều-tra của hội Quốc-liên sai qua Viễn-đông hồi năm ngoái, để xem xét tình-hình đi điểm ; mới đây thấy tờ phúc-bẩm đăng ra, mà trong đó có đoạn nói rằng hầu hết các xứ ở Viễn-đông, như là Đông-dương, người ta đề con trai thì mừng, còn đề con gái thì cha mẹ đã rầu lắm sau nầy cho con làm đĩ, kiếm ăn, coi bộ khoẻ hơn. Dân Đông-dương nào mà đề con gái trông cho làm đĩ, đoàn điều-tra thấy ở đâu, nói gì đâu, có phải là sai lầm dữ không ?

Còn nói về bảo giúp bên tây, người ta lo công việc ở bên, chưa đủ giấy mực, có dư đâu bàn bạc xem xét tới việc thuộc « địa cho thường và cho kỹ được.

Như vậy trách gì dư-luận trong chánh « giới và nhơn dân kêu thượng-quốc chẳng rõ được cho tình của ta, nhớt là giữa lúc hoàn-cầu đều ngẩn-ngơ khổ sở vậy, mà bình như riêng ta được tiếng là no đủ thành thơi hơn hết, mới là ngộ chớ.

Bây giờ muốn cho thượng-quốc biết rõ tình cảnh ta, và cầu những đều nguyện-vọng cần kíp chánh-

M. Bùi-quang-Chiêu

thông thiết bẩm bỏi. Có thể làm khua động Nghị-viện, có thể bỏ khảo dư-luận, có thể giao-thiệp với cái yếu-nhơn chánh - giới, công-giới v...v...Cách gì có thể làm đề gào với thượng-quốc : « *Các ông biết giùm tình-cảnh chúng tôi* » thì đều nên làm cả.

Việc khó khăn bề - ích thế ấy tôi tin rằng ông Bùi đã đề biết và cái ngày giờ tại Paris lúc nầy, chắc ông chỉ lo cho thành - tựu bấy nhiêu đó mà thôi.

Sự thiệt hình như bên thượng quốc vẫn yên trí rằng tình - hình kinh-tế và tình-hình dân-sanh ở thuộc-địa sẵn, không có chỗ nào khổ lung, không có chuyện gì

(*Coi qua trương sáu*)

Ai biểu bày trò ?...

Nước Đức bị Hitler hại lớn lắm rồi

Thôi, tình - hình kinh - tế nước Đức thấy nguy rồi, các nhà lý-tài trong nước đang lo sự đó.

Vì thời cuộc đổi xây, kể từ Hitler nắm chánh quyền, rồi gây họa bài Do-thái, nên làm nên nhiều cái trở-lực đủ đội lắm. Ngoại-quốc cả không thèm quan - tâm tới nền công-nghệ của Đức nữa, mà công-nghệ Đức thì nhờ các nước láng giềng giúp cho đường lý-tài.

Bây giờ người ta ghét Hitler, rồi ghét lây tới cả nước Đức.

Hitler đã cố gan tuyên-bố rằng nền kinh-tế của Đức sẽ lấn cả nền kinh - tế Âu-châu, bởi vậy nên người ta khỏi sự không ưa cái giọng nói phách đó. Bây giờ đây, Đức đang trông cậy Pháp và Mỹ, nghĩa là Đức đang tính vay tiền gì ở mấy nhà băng của hai nước nầy. Họ cũng ghét Hitler lắm.

Chuyện thị-phi

Nguy cho các thầy !...

Có lão tôi đã nói chuyện về một cái hiện-tượng mới ở trong xã-hội ta : Vì mạn không-hoàng và mạn thất-nghiệp mà lân nay sanh ra bàng lâm nghề tướng số đông lắm. Nội chân-thành Saigon đã thấy nhiều rồi, thì nhơn đó quanh Chợ cũ và Chợ-mới, đã thấy biết bao nhiêu người ngồi trên chiếc chiếu con, với cái trếp nhỏ, đôi ba cuốn sách nhà nghề, và ít cây nhang. Ấy là các thầy coi tướng, đoán xâu, xem tay, bói quẻ, gọi chung là nghề tướng số đó. Có hàng ngồi yên một chỗ, lẫn có hàng đi dạo ngoài đường, kêu ra số.

Gặp lúc tình cảnh nguy nan, công việc chết bộp, mà anh em biết chịu khó xoay nghề nuôi miệng như thế là hay lắm. Dẫu có phải là cách kiếm ăn lợi - dụng thói đời mê tín dị đoan cũng mặc ý, bề giấy thân có khỏi đóng, cơm gạo có nhịn được đâu.

Hướng chi việc tướng số ngày nay, thấy người Âu Mỹ họ cũng tin mê đảo đã, đâu phải riêng một dân mình. Tôi vô cho các thầy tướng số ta đông khách đắt hàng, miễn sao ai nấy lâm cho đúng đắn, đừng quá nói dóc ăn tiền, không nên. Nếu ai cũng lâm được như thầy Tư Nên coi chỉ tay theo cách khoa - học, nói thẳng bảo hay, thì tôi quả-tín rằng tướng số chẳng phải là một trò chơi vô ích nhiều người vậy.

Cơ-khổ thay ! Mới rồi tôi coi thấy một tin đăng trong báo Tân ở thương-cảng, mà sanh ra đều lo xa cho các thầy tướng số nhà ta.

Thiệt, nhiều anh em mình từng nghề đến nước mới ; ai ra nghề ấy, thế mà bây giờ phải lo thất-nghiệp sẽ qua cướp nghề đánh gạo của mình, mới là nguy chớ.

Số là chánh-phủ Quảng-đông mới đây quyết định ra tay trừ nghề tướng số đó đi, không để cho dân lâm nữa. Song bởi nội tỉnh Quảng-đông, số người sanh nhai nghề nầy có trên 10 ngàn, vậy chẳng có thể nào một tức mà bắt họ giải bẩn hết đặng. Chánh-phủ Quảng-đông tính trừ lần lần, cho nên hồi mới tháng rồi, đã ra lịnh bắt buộc các thầy tướng số phải ghi tên nạp thuế, rồi kể từng đó trở đi, nhà nước hạn cho mấy tháng về sau, thì mấy thầy phải bỏ nghề đi. Ai trái lịnh còn lâm nữa thì vô phá đã.

Độc giả thử đoán coi mấy thầy tướng số ở Quảng-đông, sau khi bị giải bẩn rồi tính bọc chạy đi đâu ?

Ai cũng đều biết rằng các thầy sẽ kéo qua nước Nam. Vì nghề họ, thế có qua đây kiếm ăn mới được mà thôi, chớ đi xứ nào khác cho được bây giờ ?

Tôi tưởng trong số 10 ngàn người kia, bọ chỉ kéo qua xứ mình lấy năm bảy trăm thầy, cũng đủ khổ đối mà cho anh em đồng nghiệp xứ mình lắm rồi. Họ sẽ đặp lẻ nồi gạo của anh em mình hết.

Vì xưa nay hình như người mình có cái thói quen, hễ thấy thứ gì là « *Thập Tâu* », là « *Các chú* », thì ắn lòng tin tưởng ham mê lắm. Tôi ở thấy mấy cha thầy tướng số các chú, hay nói dóc tế. Họ khéo bày đặt nói lác, những là được đi-học no đạo-lý kia truyền pháp lẻ cho, những là tập tu hành, thật họ nói nghe như chuyện Tây do. Phương-thần, nhỏ so người ta dữ. Vậy mà chúng ta tin theo ngon lành, bởi mốt chỉ là tôi bọ đó thôi mà cạn đến giốc ttúi mình cho mấy, mình cũng vui lòng.

Thì chuyện ông tiên bên Tàu qua ở Cholon mấy tháng trước, bày ra chai dựng nước lạnh, mà hết mấy ngàn rồi đồng đi mất, chắc ai cũng còn nhớ quen.

Năm bảy trăm thầy tướng số ở Quảng-đông qua, sẽ rồi ấy chiếm hàng tư vựng là năm bảy trăm đồng tiền mới bạc sang cho thế hết thảy cả mà coi.

Các thầy nhà ta nên coi chừng, mấy ông tiên bên Tàu sửa soạn qua đánh nghề cướp gạo của các thầy đó.

Muốn giữ cái nghề ăn tạm thời cho một số anh em, vậy chẳng ta có nên kêu nài nhà nước đứng cho các đồng tiên kia vô cửa chăng ?

Phê-Vân.

Tưởng của trời cho ai ngờ trái phá

Một người bỏ mạng

Tại làng Xuân - Tính, thuộc huyện Nghi-Lộc, tỉnh Nghệ - An (Trung-kỳ) mới đây ít xảy ra một vụ ám mạng. Người trong làng có một nhà nọ hai mẹ con. Một hôm người con đào mương ở trong vườn, tìm được mộ viên đạn, nghe đâu là viên đạn trái phá rơi xuống đây.

Hai mẹ con không biết tưởng là của trời cho, vội vàng mẹ thì ra gác của, con thì đem vào nhà lấy dao chặt. Một lúc lâu không được, người con mới hô lên nầu đề cho nó rửa ra. Thì không ngờ, viên đạn nổ ra người con ghét ngay luôn ở [illegible] hai tay cho tung qua vách nhà, đi xuyên hàng rào tre và đến đâm phủng vách trông của nhà bên cạnh.

Được tin các nhà chức trách đã xuống làm khám-xét, rồi ra lệnh đem một khẩu súng.

Ông Herriot sắp đi qua Mỹ...

Trước khi qua Mỹ, ông Herriot có ra giữa ban ủy-viên ngoại-giao cắt-nghĩa về sự mình nhận đi. Ngài bảo rằng đây sẽ theo chánh-sách của chánh-phủ mà thương-thuyết, chớ không theo ý-kiến riêng của mình sự sau có kết-quả không tốt.

Sau khi ở ban ủy-viên ngoại-giao ra về ngài đi dự tiệc của báo-giới Anh-Mỹ, nơi đó ngài đọc một bài diễn-văn thì lâm. Bài ấy, đại-ý muốn cho Pháp-Anh-Mỹ thân thiện với nhau để mưu cuộc hòa-bình cho thế-giới.

Quan thông-đốc Krautheimer đi kinh lượt miền Hậu-giang

Chiều tối bữa trước ba rồi, quan Tuần-đốc Krautheimer đi Bến-tre để xem công-cuộc gần thủy nhập điền.

Sáng sớm ngày thứ tư, thì ngài tới miền Sốc sãi, ngày đó vào làng Quới-thành, Trường-an và Thanh-triệu để coi công việc đương làm. Thấy các kênh mới đào giữa nước vào, nhờ đó mà người ta làm được 1.500 mẫu ruộng đã bỏ hoang từ bấy lâu. Vì khúc sông Balai bị cái dồn lại, rạn nước một khoản tới 10 cây số ; khoản nước ngọt làng ruộng, là bị cho canh-nông, mà lại còn lợi - lợi về phương-diện vệ-sanh nữa. Vì nhờ đó mà dân làng Trường-an có nước ngọt dùng, chớ mọi năm đến mùa khô, phải đi lấy nước ngọt xa làng tới ba bốn cây số mới có.

Quan thông-đốc Krautheimer có đi lên Mocay coi cái hai cái đầu làm cho Mocay-Bentre qua lại với nhau giữa-liện nữa. Chúng cần nầy làm xong, thì con đường Travinh-Saigon sẽ đi tắc ngang qua Mocay tiện lắm. Vì bấy lâu ở Travinh phải đi vòng ngã Vĩnh-long lên Saigon, mất thêm 90 cây số nữa.

Nơi cuộc đi kinh-lược đây, quan thông-đốc có gặp mặt-đay danh-dự cho ông Võ-văn-Minh cai-tổng Minh-thuận ; ông Hồ-văn-Chương, hương-cả làng Phú-lễ ; ông Võ-văn-Luy, hương-cả làng Tiên-long.

CÔ MARYSE HILTZ CHƯA BAY QUA NHỰT

Cô Maryse Hiltz tới Hanoi mấy lâu rồi, mà chưa bay qua Đông-kinh được. Vì trời mưa gió thình lình quá.

Bữa qua cô toan bay đi, nhưng lại thôi, có lẽ bữa nay mưa gió và sa - mù tan được, thì cô cất cánh. Cô tính bay mau qua tới và đáp xuống Đông-kinh.

Bảo-hộ nên kinh tế Thuộc địa

Phòng thương-mãi Haiphong kêu nài nửa

Trong phiên nhóm rồi, phòng thương - mãi ở Hải-phòng vẫn nhắc lại sự mình kêu nài lần trước về việc nhà nước mua vật-dụng ngay ở bên Pháp. Phòng Thương-mãi cũng kêu nài về giá điện-thoại mới lên mắc quá.

Sau khi ấy, các ông hội-viên xét qua tới thành-cấu của phòng thương-mãi Saigon về việc bày phương cứu nạn kinh-tế cho thuộc-địa. Rồi phòng thương-mãi Haiphong lại nhận xin lập đường hàng-hải đi từ Haiphong qua Ấn-độ liền-tiếp.

Muốn có nhiều người đi trên máy

Ai ở thuộc-địa mua máy bay thì được thưởng

Hanoi. — Quan thương-thư hàng không sẽ cho nhiều phần thưởng để chỉ những máy bay riêng từ Pháp qua thuộc-địa mở mang đường không-trung (máy bay riêng). quan thương hàng-không nhứt định cho những người mua máy bay riêng một phần thưởng về số-phí chở máy từ Pháp qua tới mình ở.

Nơi người ở thuộc-địa Pháp bên Bắc Phi-châu thì thưởng 3.000 quan, ở phía tây Phi-châu và xích-đạo Phi-châu thì thưởng 5.000 quan, còn Đông-dương và các thuộc-địa khác, thưởng 8.000 quan.

Nói sơ tiền thưởng nầy đề số chi phí hồ chuyên.

Đừng cho con nít chơi bóng

Có sâu ăn lũng mũi chúng nó

Hiện nay có đứa nhỏ bị bịnh nguy hiểm nầy, mà thầy thuốc nam là ông Nam-thảo-đường đang chữa, chúng thì tưởng nên thuật ra, để những nhà có con trẻ lưu ý.

Một đứa trẻ bốn tuổi, ở Sadec, khi không mà lâu nay bị chứng bịnh gì, ban đầu ngứa mũi bầu hơi, rồi giờ sống mũi gầy cụp xuống, cha mẹ nó đã chạy thầy chữa thuốc rất nhiều mà không thấy hết. Thầy tây coi bịnh thì bói là nó có sọc độn giang - mai của cha mẹ, song chữa về phương đó hoài cũng chẳng lành.

Người cha nghề ở Saigon, có thầy chuyên-môn thuốc nam rất hay, liền đón con lên Nam-thảo-đường tìm ăn bịnh. Ông thầy nầy lấy kiến hiển-vi rọi trong lỗ mũi, thấy những con sâu nhỏ nhiều lắm-chiều nó đã đục khoét trong mũi đứa bé. Coi kỹ rồi suy nghĩ một lát, ông thầy hỏi : « Ngày thường đứa bé có hay chơi bóng phải không ? » Người cha nhớ lại chịu thật rằng có.

Tế ra đứa nhỏ ấy thường ngày người ham bóng đi chơi, hay bắt bóng nhậy bóng kia cho nó chơi. Trong các bóng thường có độc-khí và có thứ vi-trùng ngứa - hiểm, thông nhỏ chui thường và người quen, con sâu bóng vô mũi, được có khí nóng, tiện bề sanh sản ra nhiều và cứ đục khoét trong mũi mà sống. Nó ăn tới gầy mũi đứa nhỏ là lẽ vậy. nếu không biết mà trị thì có ăn tới óc nữa.

Đã tìm ra cần bịnh, tự nhiên để kiếm thuốc trừ. Nghe ông Nam thảo-Đường đã định chích trị, là chỗ ra thứ thuốc có mùi tanh đề nhử sâu chun ra lần lần phải hết ?

Chuyện nầy đáng ghê ! vậy mà có con nít chơi cho chúng chơi bóng !

TƯỜNG-GIỚI-THẠCH HÀNG NHỰT CHĂNG?

Các yếu-nhơn miền tây-nam nước Tàu lập hội-nghị bất thường hải tội Tường

Sau khi Trừu-đức thất-hãm, cuộc diện Bắc-bình, Thiên-tân nguy nập, các tướng Tôc-độ Anh, Tăng-tri-tê-Nguyên hết sức đề khắng quân Nhựt cả nhiều trận khắc-nhơn, tỉnh khả Bình, Tân đã đồi nguy lâm ấy, song lần đây cũng ngày nào không nhận được tin điện báo-cáo, nói Tường-giới-Thạch lên mặt bảo chuyên-nhậy, đánh là bức bách ngăm Tường học-Lương phải từ chức, để cướp lại quan quyền mặt Hoa - bắc. Tường lâm đã thành-công. Tường đã phải tức-tốc, lồng tự ấy tuyết nhiên không để thấy Tường bày mưu định kế ấy lại Tours-đức, chỉ nói ở Bắc - định để lo - toan sao cướp lại được hết quân-quyền và đón hoàn được thời - cuộc

Tường giới Thạch

Hôm trước Mấy Tường nói kiến với Dương-Sơn-Minh là đương tâm ở chỗ ấy.

Các yếu - nhơn miền tây-nam cho rằng Tường định lâm theo việc kỳ hiệp « nước với Nhựt ở Tường - hải năm trước, thì mặt giảng-hòa với Nhựt, định rất đét

Lại có chiến-tranh nữa

Nga Mãng khó giải hoà, sẽ gây sự ăn thua chăng ?

Nga-Mãu bất-hoà nhau là cũng vì con đường sắt Đông-Mãu.

Vì hồi nay, chiếc xe lửa quốc-tế từ Moscou qua Vladivostock bị chặn ngang ta Mãu-châu Quốc Nhựt và quân Mãu đã đóng ở đó rồi.

Vậy là con đường giao thông Âu-châu với Viễn-đông bị bít.

Báo *Daily Telegraph* nói rằng tỉnh-hình Viễn-đông thêm rắc rối hơn nữa ; cũng vì con đường sắt Đông-tiền đó mà Nga-Nhựt sẽ đánh nhau.

Phương-Trạch lên Mãn-châu làm gì ?

Phương-Trạch là người ngoại-giao Nhựt ở Nam-kinh đã lên tới Bắc-bình rồi.

Phương tuyên-bố rằng lên Mãn-châu cốt xem xét cuộc giao-thông của Mãu và Tân là thế nào Phương tỉnh lưu lại Bắc-bình nhưng nói ở đó là việc riêng, chớ không phải việc nước. Phương chối, nói không có gặp thượng « thơ ngoại-giao của Tàu.

Hỏi về việc thương-thuyết, thì Phương cũng nói bây giờ chưa có thể thi hành được.

Về bài « cảnh khổ của dân làm muối tại Baria

Đước nhà Nam ngày 5 Avril có đăng một bài nói về cái cảnh khổ của dân làm muối ở Baria, nay tiếp được thơ của ông chủ-sự Georges Fournier, coi các xô muối trong hạt Baria ở tại Cholon, gởi lên đính chánh lại.

Theo thơ của ông chủ sự, thì ông chia bài kêu nài của dân làm muối mà bỗng báo đăng hôm trước đó, ra làm ba khoản mà trả lời vắn tắt như sau đây.

Khoản thứ nhứt nói về mười lăm chỗ muối tại ruộng cho đến xuống ghe đã khó mà xin phép chầu chực đến 5, 6 ngày, thì ông chủ sự nói rằng mấy lời ấy bỡng lăng ; tiêu sự đó có thiệt thì mấy người làm muối nên cho ông biết việc xảy ra hồi nào và tại đâu, rồi phải người đi với ông đề ông điều tra cho ra.

Khoản thứ hai là điều cốt yếu trong bài kêu nài về việc kẻ gian ăn cướp đón ba chiếc ghe chở muối ra Go-Sam mà trói bọn ghe rồi xúc muối đề cho nhà Đoan phạt. Về khoản nầy ông chủ sự bỏi rằng lúc 10 người dân bỏi về sự muối, lúc ấy có việc điện lối 150 người cầu ghe, còn đang sẵy có 10 người không khỏi giới, vậy mà gọi là cướp được sao ? Ông nữa rằng ông có đủ chứng cớ về việc nầy.

(*Coi qua trương sáu*)

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Ven Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

Sự giả mạo tránh chẳng khỏi vòng

Bổn dược-phòng rất dày công chế ra thứ thuốc cam tích tăng cho trẻ con và có cấu chứng tại tòa Saigon.

Gần đây có nhiều người bày ra một thứ cam tích tăng cũng giống y như của bổn-dường bán mà thủ lợi, ấy là một sự thiệt hại cho sanh mạng và hư danh giá của bổn-dường. Đã bắt đặng một người giả mạo thứ thuốc ấy và Tòa Saigon đã xử một cách rất nặng nề, mới đây lại bắt đặng hiệu Tùng-thọ dường ở Đức-hòa cũng chuyên một nghề làm thuốc cam-tích giả mà thủ lợi, Tòa Saigon mới vừa phạt nữa và đề tù 6 tháng tù, và bồi thường về sự thiệt hại cho bổn-dường rất nặng nề. Ấy vậy sự gian giả không thể nào tránh khỏi vòng pháp luật đặng. Từ đây về sau nếu ai còn giả mạo thuốc của bổn-dường, dầu thế nào bổn-dường cũng kiện cho đến cùng chớ không tha, và xin mấy ông làm thuốc giả mạo nên ăn năn lấy. Nhơn điệp ấy bổn dược-phòng có lời bố cáo cho lục-châu hay rằng nếu có mua thuộc cam tích tăng của bổn dường phải coi cho kỹ hiệu con bươm bướm và có một cái hình nơi góc tay trái mới là thứ thiệt. — Tiệm chánh : **Đại-Quang Dược-phòng, 27 đường Tổng-đốc-Phương, Chợlớn** — Đại-lý : **40, rue Viénot, Saigon**

Chi nhánh : **47 Phố hàng đường, Hanoi, và mấy tiệm thuốc bắc đều có bán.**

BÁ - CHIÊU MỖI HÀNG VỀ
NHỮNG MÓN BÁN LẺ — XIN MỜI QUÍ
KHÁCH ĐẾN SẼ BIẾT

« AU JAPON »

60, rue Viénot, Chợ-mới — Saigon. Tél. 666

HÀNG BUÔN CỦA NHÀ

DAINAN, KOOSI

NHẬP CẢNG — XUẤT CẢNG
BÁN SỈ — BÁN LẺ
BÁN ĐỦ THỨ GẠCH BÔNG BẰNG KIỂU GIÁ RẺ

Moderne Laboratoire
DE PROTHÈSE DENTAIRE
LAM - QUANG - SI
DENTISTE : Phòng trồng răng chuyên môn 20 năm. Sớm mai từ 7 h. tới 12 h. — Chiều từ 2 h. tới 9 h.
72, Vannier Chợ-Cũ — Saigon

Tin trong nước

Saigon

Bắt được một sòng bạc

Sớm mai hôm kia, sở mật thám Saigon được tin bên Thủ-Thiêm có một ổ cờ bạc bèn qua khám xét.

Quả thiệt, lính mật thám qua đến nơi gặp bon dồn tiền đương gây sòng. Ông có Testanière và lính bắt được hết thảy 10 người.

Sau khi giải về sở mật thám lấy khai rồi thì đem được thả cho về hết, đợi ngày tòa xử ít hôm.

Lính khám xét mấy cái nhà ngủ

Hồi tối hôm kia lối 9 giờ 15 phút lính có đi khám xét mấy cái nhà ngủ ở đường Espagne và Alsace-Lorraine, là là nhà ngủ Đại Việt, Đào Nguyên, và bắt được 11 ả ăn mặt buồn cười.

Cả 11 ả ấy đều là đàn bà lớn, chỉ có một cô được 17 tuổi ở nhà ngủ Đào-Nguyên là lớn hơn hết.

Sáng hôm qua, sở mật thám đã cho giải 11 ả ấy qua nhà thương khám xét rồi.

Luc-Tinh

BARIA

Thợ trồng tăng giả làm đội mật thám

Hôm thứ năm, 6 Avril, có một người đi đến sở tuần-cảnh ở Bến đò (Baria) tự xưng là đội mật thám Saigon xuống, rồi xin mượn vài cái còng.

Người quản-xếp bắt tin thiệt, bèn lấy còng ra cho mượn.

Người đội mật-thám ấy bỏ nhẩy cái còng rồi đi về làng An-Nhựt, mà gặp một người đánh xe bèn hỏi giấy tờ. Tên nầy không có giấy trình ra vì bị chủ là M. Nguyễn-kiết-Xương ở Baria cất giữ.

Rồi đó viên đội mật thám bước tội cho tên đánh xe đó là cộng-sản, là ăn cướp, rồi và cho thông tin cho chủ nó biết.

Sáng ngày M. Xương xuống, tên đội đòi phạt 1$20, M. Xương vưng lịnh rồi ra cửa ra đi, thì rủi cho nó gặp trị sanh đâm ở Baria đi tuần đến làng An-Nhựt. Ông trưởng viên đòi mật thám ấy trình giấy tờ ra coi, thì người ấy mới biết nó giả làm đội mật thám, tên thiệt nó là Ngô-ngọc-R... làm thợ trồng tăng ở làng Phước-Lợi, Cần-giộc thuộc về hạt Cholon.

R... bị bắt giải về giam tại Baria để làm ăng kết.

BIENHOA

Hội chợ tại Biênhòa

Bổn tờ sự nhơn ngày 11 Avril đã nhứt định lập hội chợ trong ba ngày 6, 7 và 8 Mai 1933 tới đây trong vòng thành đình quan chủ tỉnh.

Sẽ có nhiều cuộc vui lạ, có chầu lục và đua ghe tại sông Đồng-Nai.

Vậy ai muốn mướn gian hàng đăng buôn bán hoặc để điển các trò vui thì hãy viết thơ hay là đến thương nghị cùng ông chánh hội trưởng, hội chợ tại tòa Bố Biênhòa.

Tiền thâu có được bao nhiêu sẽ giúp cho cuộc xổ số nhà học sanh Đông - Pháp ở tại Paris và cho hội Tương Trợ và Chẩn-Tế Á-Đông tỉnh Biênhòa.

Chương trình những cuộc chơi sẽ đăng sau.

SOCTRANG

Chém nước rồi chịu tội

Tối hôm vừa rồi, tên Hiếu đi dạo chơi xung quanh chợ Soctrang, thình lình bị một tên Cao-mên, núp trong bóng nhảy ra chém Hiếu thấy rõ lên hung thủ ấy, thì né khỏi lưỡi dao, rồi xông lưng chạy nhưng lại rất bị vấp hòn đá té nhào. Tên Cao - mên chạy theo kịp, chém nhầu mấy dao nữa.

Lúc bấy giờ có nhiều người trông thấy, trí hô lên, thì lính Châu ở gần lối đó lật đật chạy lại, thì Hiếu đã mê mang rồi không [illegible] gì nữa hết. Còn hung thủ thì còn cầm dao đứng bên Hiếu và xin chịu tội, để cho lính Châu bắt giải về sở san đầm.

Lâm đăng kết ra, thì biết rằng tên G... mướn tên Cao-mên ấy chém Hiếu vì thù hằn việc gì đó chưa rõ. G... và bon đồng lõa đều bị bắt tống giam rồi.

Hiện nay Hiếu nằm nhà thương bình tình xem ngày lắm.

BACLIEU

Hai tên đầu đảng ăn cướp bị bắt

Có một đảng ăn cướp có khi nói thường hay khuấy nhiễu dân-sự ở mấy miệt Travinh và Bacliêu đã bị bắt từ năm 1930 và tòa án Cantho đã xử phạt mỗi cách nặng nề.

Nhưng mấy tên đầu đảng cầu chẳng nó vẫn thoát khỏi vòng pháp luật, ấy là hai tên đầu đảng người Cao - mên tên Cảng và Chiên đến trốn tại làng Phong - Thạnh (Giarai), ở giữa rừng bụi.

Mấy đầu sở mật-thám được tin người điền chủ mới đến tại chỗ vậy bắt chung nó.

CHAUDOC

Chết hiểm nghèo vì điền

Hôm chưa nhựt vừa rồi (2 Avril 1933) có một nạn xảy ra tại làng Bình Long Chaudoc.

Số là Tên Trương độ chừng 23 24 tuổi ở làng Hòa-hảo nhà nghèo nên phải đi làm thuê ở làng Bình Long, chẳng biết y làm chuyện chi mà treo lên cột điện điện Cantho-Chaudoc cho đến đồi điện rút chạy cả tay chơn té xuống phất chết. Người trí hô lên rồi bảo cho làng hay Hương quản đến thấy mót cái thây nằm ngay theo giây điện điện trời ngoài đồng thì bảo lực soát trong mình không có giấy tờ chi cả Làng làm ăng kết rồi quan cho chôn.

Thân thiết thay cho sự khốn khổ của tên Trương như thế. Xin ai là người ở theo dây điện nên chú ý về mấy trường cho lắm.

Hồng Sơn

Trung-ky

HUE

Vì một trái banh mà thiệt một mạng người

Hôm chiều chúa nhựt 2 Avril vừa rồi, lúc 3 giờ, ở trước bến tàu Ô-môn Gia-hội (gần trường học trẻ con Bon-kiêu) có một người độ 19 tuổi chết dưới Cái chết vì một trái banh.

Số là người bạc mạng ấy cùng với một tả đồng chơi banh ở sân tế nít, rồi trái banh lại rơi xuống sông Anh ta bèn cởi đồ lội ra lấy, nhưng bị sụp chơn, mà hôn phải theo Hà-bá.

Cop hai dân nghèo

Hôm 25 Mars lối 8 giờ sáng mai một toán đông dân làng Điều-cốc-thượng, huyện Hương-trà, đùi mác tưng bừng, kéo đi tìm xác người rể mụ Liêm đi làm tranh bị cop bắt. Phần lối, tìm được xác thì cop đã ăn mất bộ lòng và một bắp vế.

Con cop nầy dữ lắm từ hồm Tết đến nay nghe bắt gần mấy mươi mạng dân miền ấy !

Lại ngày 20 tháng hai Annam ở làng Thượng-An, huyện Phong điền, có một toán người đi làm cũi bẫy cop bắt liết một người ; ngoài ra, có 3 người bị cop bắt ở nơi khác nữa.

Cop nhiều quá, ai có cách gì trừ được cho dân nhờ không ?

L. C.

Hai bức thơ của 2 vị thơ-ký

M. Nguyễn thành Được, Secrétaire des P.T.T à Kompong rach (Cambodge) Le 20-3-33. Bả giờ tôi mới tin chắc Annam mình có thứ thuốc Khối-nhiệt-Tán hiệu Ông-Tiên mà Mme Nguyễn-thị-Kính cho không 300 gói đăng xanh em làm thì nghiệm thật ! [illegible] hiệu cấp kỳ, đứa nhỏ [illegible] mới, ngủ đỗ mồ hôi trắng, [illegible] con mất tư đờ muốn có hơi trở đang nóng mê mang uống vô không đầy 10 phút hết liền. hôm nay trong mình khỏe khoắn đi chơi và ăn nhiều...

(*Bản mỗi gói 0$10*)

M. Nguyễn-văn Ong ancien clerc d'Huissier Sadec. Le 25 3 33 Vợ tôi mang bịnh Bạch đái-ha (Tuyết trắng nhiều) âu năm rồi, vùng đủ thứ thuốc không hết, xanh sao vàng vọt, nhờ dùng mấy gói thuốc Khối-nhiệt-Tán hiệu Ông Tiên, nay bớt [illegible] ều lắm, xin có gởi C. R. cho tôi nữa lố nữa dùng cho tuyệt bịnh.

(Bản lẻ mỗi gói 0$30, nửa lố 1.50, một lố 3$00) Đây là đủ hằng cớ cho người mình tỉnh giúp nhau khỏi lo tiếng hết tất còn.

Mua sỉ có hoa hồng nhiều, do Mme Nguyễn-thị-Kính S. Ignon

Note: có đi bán lẻ các gares xe điện Khắp Đông-Pháp các tiệm thuốc, các Tabacs chỗ nào cũng có bán, mua nơi hiệu Ông Tiên Khối Tâm đã giả đăng thêm hơi.

LƯU Ý

Xin nhớ đường bờ xe hơi cũ, hãng Renoultis có thể xây ở Andres lại như [illegible]

Thuốc trừ bịnh con nít

Một sự cần thiết vô cùng [illegible] nước [illegible] thuốc hay cần con nít có hiệu tên **NHỰT-TỐ-VIÊN** của nhà thuốc **«PHƯƠNG GIA VIỆN»** chiếu cố [illegible] vì một thứ thuốc nổi công hiệu lạ đặng hoạt với chứng bịnh con nít hay nóng, nước da xanh vàng, ăn uống, không biết ngon, bỏ bữa đêm ngày con nít [illegible] ít, nếu gặp mạnh [illegible] bụng sau lớn là bởi bao các chứng rốn con nít đang thuốc này thì hiệu trừ mau lẹ mới nhà nếu [illegible] mau lên mập mạp, ngày mau chóng còn sợ lo bịnh hoạn. Thật là thứ thuốc hay rất trừ con, giá mỗi hộp 0$60 Người chưa dùng thuốc hề đến hỏi là «DIỆU PHƯƠNG LỤC LÂM HOÀN» thì chưa biết cái lợi hại làm sao ! Vậy hãy mua thứ 6-5 hộp thì chắc thấy rõ bịnh con phụ nữ đã hay chứng bịnh với thuốc nầy là chẳng sai, vậy người có đang rên đều cảng nhận. Giá mỗi hộp 1$60

Parmacie PHƯƠNG-GIA VIỆN
85 Rue Jaccard Paris CHOLON
và có đại lý tại tỉnh
Nguyễn-văn-thị Kính
(Saigon). Hiệp Sinh. Phúc [illegible]

DR. TRẦN-TẤN-PHÁT
Ancien externe des Hôpitaux de Paris
Ancien assistant des dispensaires anti-blennorragiques de la L. P. S. à Paris
Médecin attaché à l'Institut Prophylactique de Saigon
Chuyên trị các chứng bịnh phong tình nhứt là đường tiểu tiện và các chứng bịnh của đờn bà.
Giờ coi mạch : Sớm mai từ 10 tới 12 giờ
Chiều từ 2 tới 6 giờ
PHÒNG KHÁN BỊNH :
Số 12 đường Colombert (góc đường Mac-Mahon và Norodom)

Chuyên lạ đường rừng

536 người mà có 1 tên

Vừa đọc qua cái tựa trên đây hẳn bạn độc giả cho là một chuyện trung tên ở Âu-Mỹ Nhưng không Câu chuyện sắp thuật ra đây mà chuyện bên Nam

Tôi năm 1922 đến nay, ta thường thấy lưu hành khắp trong Đông Pháp một phương thuốc xổ đam rất là linh nghiệm Xin nói mau rằng thuốc gì tên thiệt là « Thuân Nguyên-Tử », hiệu « Bông hồ trắc quit 9 giờ »

Hơn cả triệu người dùng nó đều lành mạnh ; vì vậy mà danh nổi lẫy lừng, đến đâu đồng bào cũng đều khen tặng là 1 vị tiên dược đó nhứt vô nhị !

Hiệu thuốc đã có cầu chứng nơi Tòa San lưng bao thuốc có đóng con dấu và đăn hình của ông Trần-phú-Chấn ở Mỹtho mới là thiết hiệu

Có đã nhơn rất nhiều nơi nhà buôn danh tiếng Nguyễn-thị-Kính ở chợ mới Saigon Hiện đương được gần thay 536 nhà đại lý bình bán rộng có mới thứ thuốc xổ «Thuân nguyên- Tử» ở khắp hàn kỳ Nam Trung-Bắc.

Chỉ nơi kỳ nghiệm và đại-lý độc-quyền.
Trần phấn Hàng
Propiétaire, avenue d'Arles Mytho.

Nhà thuốc đạo-đức
Hiệu « Bạch-Liên »
Nhân « Bông San »

Thuốc « Bài nguyên vệ sanh » của bổn hiệu trị các chứng bịnh suy nhược của đờn ông. Thận hư, hay đái dầm, đau lưng mỏi gối, mất đi hào quang, ăn uống không tiêu, bịnh lực kém suy. Dùng trong vài ngày thì tinh thần hăng vượng, đám cam đoàn thân hiệu.

Thuốc « Khôn bửu » hoàn của bổn hiệu sửa máu huyết của đờn bà rất hay đường kinh trời sut, hoặc ít lắm hoặc vang hoặc đơn, ăn uống không biết ngon. Dùng đến thì [illegible] hiệu nghiệm.

Thơ từ xin gởi cho M. [illegible] ngọc Thố Instituteur en retraite à Chau doc Cochinchine.

Ai muốn làm đại lý xin gởi thơ thương nghị Cô bán tại nhà M. Nguyễn văn Mười 85 Rue Marchaise Saigon

— M Trần văn Tập 228. Armand Rousseau Clémenceau Mme Nguyễn văn Bá 3 ruelle Dariès Dakao. M. Ng-Tr Secrétaire du crédit Agricole Cantho M. Nguyễn ngọc Thái Commerçant à Rachgia. Pháp-Nam Dược-Phòng à Camau Bazar Trường-Xuân Quai Piquet-Pnom Penh.

Annam mới có thứ một lần nhất

Thuốc bột

Trị các chứng bịnh đau trong ruột

Bổ máy tiêu-hóa rất thật của người ta nếu có rối bị bịnh là gì con người mau quyết suy kém làm cho cái bao tử của đặng gần sức sản đông nên đồ ăn không tiêu được. Bởi đồ ăn ở trong bao tử nên sanh ra sản lái bàn quấn đau ruột đau bụng.

Đau bụng có nhiều chứng : đau bụng bắt đau bụng miễn đau bụng bắn đau bụng kết đau bụng gió có cục, đau bụng hơi nóng nóng.

Mấy chứng bịnh đau trong bao tử đau trong ruột nói kể trên, ai đã bị phải mau lo trị nếu để lâu ngày nó mọc mạc ở đa đầy, hoặc thái ruột thì rất nguy hiểm khó chữa. Bịnh mới phát ra muốn ngừa trước, xin hỏi nài mua cho được phương thuốc gia truyền hiệu «ĐỨC THÔNG» của người Annam bào chế, và nhìn cho kỹ cái nhãn «Ngôi sao nhân» của chứng nơi tên thương mãi Saigon đem để uống trong vài lần thì thấy đầm bịnh.

Kam phu, tiêu fu đều đăng được, hay thai, mỗi gói giá 0$50.

Có gửi bán nơi cửa hàng Nguyễn-tất-Tính cho Tân Saigon Bến Sport đường Cadenat Gocong Thượng ngoại Thủ Institutiuy Chaudoc.

Phân thu cúc

Màu trắng như bông gòn, màu hồng như hoa hường sẽ làm cho quí bà quí cô xinh đẹp như cành hoa tươi. Tính chất phân Thu-Cúc toàn là đồ nội hóa, chế tạo tin khiết, mùi thơm ngọt diệu, giữ được nước da mịn-màn tươi trẻ luôn luôn.

Giá tuy rẻ tiện cho quí bà quí cô dùng được thường ngày nhưng mà phẩm cách trọng thể của phấn không bao giờ mất được.

1 ve nhỏ: 0$20 — 12 ve 2$00
1 ve lớn 0.40 — 12 ve 4 00
1 litre 6.00

Tiểu bán: Mme Nguyễn-thị-Kính gốc chợ mới Saigon 231 Frère Louis Saigon, 72 Rue Laprandière Saigon, 71 Rue Huỳnh quang-Tiên Saigon

Nhà của rưa Tân là người về hàng tự ở kỳ đua xe máy JOB, Ô-Cấp Xuân-Lộc — Saigon đã chạy đua bằng xe máy hiệu AUTO HALL.

Mới ra chạy đua có lần đầu, mà xe máy hiệu AUTO-HALL đã nổi danh là thứ xe máy rất tốt mà rẻ tiền.

Giá nó bán trọn vẹn có 40$

ở hãng ETABLISSEMENTS BAINIER INDOCHINE AUTO HALL — SAIGON

Cái xe máy chạy đua hiệu đương [illegible] hãng Bainier, phía đường Charner,

PHƯƠNG PHÁP MỚI

Dùng đèn điện, mà khỏi trả tiền hơi

Xin chú ý bắt đầu từ đây thì rõ Tiệm Bazar, tiệm Thuốc Bắc tiệm tạp hóa, tiệm Café, tiệm hớt tóc, vân vân. Muốn dùng đèn điện, mà khỏi trả tiền hơi, xin hãy làm như vầy : Mua thuốc hơi (Bác-Bửu) giá rẻ mỗi gói 0$10 với một gói thuốc xà biệu (Nhanh Mai) giá rẻ 0$15 và một hộp thuốc dán hiệu (Con-Rắn) thứ nhỏ, giá 0$12, thứ lớn giá 0$20. Mua ba món thuốc nầy về bán lại, mỗi tháng lời ít lắm là 5$00. Lấy tiền đó trả tiền đèn coi dư là khác. Như tiệm cô Nguyễn thị Kỉnh, mỗi tháng được hơn-hơn hơn 50$. Ai không tinh đến hỏi cô Nguyễn sẽ rõ. Thuốc nầy được đồng bào hoan nghênh lắm. Hết kỳ tiệm gì, hễ treo bản thì có người đến mua liền vì thuốc được nổi danh đã lâu rồi. Diệp rất tốt và có lợi nhiều các nhà buôn xin đừng bỏ qua rất uổng. Hiệu hàng rất nhiều, xin đọc nơi Nguyễn văn Phố boîte postale N° 63 Saigon

Ai muốn học đờn kiểm một nghề

Xin hãy mua một cuốn đờn kiểm nơi tiệm cô Nguyễn-thị Kỉnh, học một mình rất dễ giá 0$17.

Phát minh được thứ máy [illegible] Mỗi phát minh được một cái máy vô thuốc rất hay mỗi gói vô được một thứ thuốc viên nhỏ bằng một hạt tiêu. Giá bán 20$ xin đọc nơi Nguyễn-văn-Bá Saigon [illegible]

Quảng-Đức-Tế Dược Phòng
63 rue de Canton Cholon
THANH-HUYỆT-THÁNH DƯỢC

Huyết mạch của con người không được thanh khiết thì trăm bịnh trung sanh, nay đã có thứ thuốc Thánh-huyết Thánh-dược nầy điều trị trăm bịnh về huyết độc, hễ uống vào thì thấy rõ hiệu liền ; uống luôn vài lần thì bịnh dứt tuyệt. Nhiều vị đã dùng rồi đều lấy làm vui lòng và có gởi thư đến bổn dược phòng khen tặng

Thuốc « THANH HUYỆT THÁNH DƯỢC » chế trị những bịnh như là [illegible] hay đau ngón Thân thể nhức [illegible] hoa Lâu bịnh mấy lở [illegible] chế chắc, giá chơn (bao ngân phân) [illegible]

LE-VAN-VINH
Diplôme de l'Ecole Nationale d'Horlogerie de
Besançon
76 A Rue d'Espagne—Saigon
(Angle Catinat-Espagne)

BÁN và SỬA các thứ đồng hồ nhỏ lớn Cũng lãnh sửa các máy nổ như là Compteur kilométrique — máy hát — máy coup bình may đánh chữ vân vân

Có bán đồng-hồ rẻ cho tiệm bể mua dùng (từ 3$ chi 6$ thì xin được tốt)

LỜI RAO

Muốn cho được vừa lòng thân chủ trong thời buổi khó khăn nầy, nhà thương ANGIER định làm sự giả tiền phòng như dưới đây cho

Người Langsa :
Năm dưỡng bình mỗi ngày 7$00
Thai sẵng năm đông 15 ngày 200$00

Người Annam :
Năm dưỡng bình mỗi ngày 3$50
Thai sẵng năm đông 15 ngày 100$00

PHẤN và BISCUITS
« Minh - Nguyệt »

Phấn nước phấn hộp của cô Nguyễn thị Nguyệt mới ra đời, chào quí bà quí cô xin mua mà dùng, vì phấn làm rất lượp thêm tuyết xế minh.

Biscuits Minh-Nguyệt 2 thứ : bánh ngọt và bánh chay. Ở za quí bà quí cô nên viết thơ mua đăng thì cho biết thì nghề của phụ-nữ Việt Nam. Gởi cách lãnh-hóa giao-ngân. Mua nhiều có huê hồng 20%.

Phấn 1 ve giá 0$70
1 hộp giá 0.70
3 ve lớn giá 1.50
Biscuits 1 hộp lớn 0.80
1 hộp nhỏ 0.50

Madame Nguyễn-thị-Nguyệt
N. 66 Amiral Roze — Saigon

Lời rao vặt

LỜI RAO

Phố mới sửa lại rộng rãi và người giá thật rẻ, từ 16$ sắp lên Xin đọc nơi nhà hội Văn-quốc Tiết Kiêm số 29 đường Chaigneau Saigon.

HIỆP-THINH
29, Rue Roland Garros — Saigon

Bổn và sửa xe máy rất khéo có lãnh đó xi, và sửa máy hát, sửa máy đánh chữ và bán đồ lặpkip tùng xe máy, làm kỹ lưỡng tính giá thật cho hơn ai hết.

Chân-thành kính

AI MUỐN ???
Mua, Bán, Cầm, Thế, Đổi, Nhà, Phố tại châu thành Saigon ?
Vay Bạc có phố tốt thế chân (sans hypothèque) ?
Ở việc chi bối rối, xin viết thơ hỏi thăm: M. Trần-mạnh-Nhân. Ecole Centrale de Commerce, 47, Rue Vassoigne (Tandinh) Saigon thì được vừa lòng.

AI MUỐN BÁN MỦ CAO-SU
Cần dùng nhiều mủ cao-su (feuille fumée de caoutchouc).
Xin do hãng Vĩnh-xương-Long, 71-75 đường Danel Binh-lay.

TIẾNG TÂY VÀ QUẢNG ĐÔNG
Ce qu'il faut retenir pour parler et écrire correctement le français à 0$50. Tôi học nói tiếng tây một mình, tác giả Trần văn-Mẫn, cựu giáo-sư trường Henri Rivière, giá 0$80. Hoa-ngữ chính-nam, dạy học tiếng Quảng-đông rất rành, có chữ hán, chữ tây chữ quốc-ngữ, giá 1$0 Tôi học nói tiếng Quảng-Đông một mình, bộ 2 cuốn 1$00. Quảng-an tân biên 1$50. Ở xa thêm tiền cước 0$30.

Tín Đức Thư Xã
37-38-39 Sabourain Saigon

AI CÓ SẢ BÁN ?
Chúng tôi muốn mua sẻ nếu đầu ai muốn bán xin đọc thư lượng tại hãng savon Việt Nam, 40, Quai du Cambodge — Cholon.

Bánh Nội-hóa bằng Caoutchouc

Quí vị nào muốn mua sĩ bánh caoutchouc về bán không [illegible] đến tại nhà in Đức-lưu-Phương, 158 rue d'Espagne Saigon, [illegible] chợ mới là nhà chế tạo và sản xuất nhiều mà thôi.

« Thái-Bình Học-Hiệu »

10, 10 *bis* et 12 *Rue de Verdun* (Saigon)

Bắt trường : Ngày **21 Janvier 1933**

Ban trường : Ngày **8 Février**, nhằm mùng 8 tháng giêng Annam. Đây - trường chuyên dạy thi « BẰNG-CẤP TIỂU-HỌC và SƠ-HỌC ». Lãnh dạy học trẻ con trai và con gái trong năm lớp : Sơ Đẳng Âu-học (Cours Enfantin) tới lớp nhất (Cours Supérieur). Học trò con gái có dạy học MAY, VÁ, THÊU, rất JOUR, BRODER... theo kiểu lâm thời, một năm 12 hai buổi.

Mỗi ngày, bài học có người đưa học trò về tới Ngã ba Chợ-đũi (Angle Verdun et Testard),—tới ngã tư chân Cà (Angle Laroynière et Amiral Roze) và tới ngã ba Nhà thờ Huyện-Sĩ (Angle Frère Louis et Frères Guillemoutt).

Học trò 8 xu, muốn ăn cơm buổi trưa, trường lãnh nấu. Tiền cơm mỗi tháng 2500.

Ban đêm, từ 7 giờ tới 9 giờ, có lãnh học trò trai và gái học trường nhà-nước, muốn học thêm đặng thi BẰNG-CẤP TIỂU HỌC và SƠ-HỌC cho chắc đậu. Dạy rõng ba khoa chính : Dictée, Rédaction và Calcul. Mỗi tuổi một tháng 2500.

CÂY NHÀ LÁ VƯỜN

THUỐC NAM — THUỐC NAM

Ai nói nước ta không có vị thuốc ?

Ai bảo thuốc Nam không hay ?

NAM-THẢO-ĐƯỜNG

9 và 105 đường Alsace Lorraine, gần tiệm cầm-đồ cũ Saigon

Có thầy chuyên-môn thuốc Nam, đã tìm kiếm gặp nhặt các vị danh-sơn thảo mộc, đem về bào chế theo phép vệ-sanh, và phối-hiệp với thuốc hết, ăn chắng lớp phương, đối hợp phong thổ. Chuyên trị nhứt là các chứng ban ⑥. Có các thứ Cao, đơn, hoàn, tán, công hiệu như thần. Thuốc ho, thuốc điều-kinh chỉ đới, tiêu độc, (thuốc xổ) tiêu ban v. v. Quý-vị chiếu-cố lại tiệm hay mời đi cũng đặng.

Hội vạn quốc tiết kiệm

Hội hiệp-bổn nất danh Pháp, dưới quyền kiểm soát của Chánh Phủ Đông Pháp.

Vốn 1000.000 lượng (Thương Hải) đã đóng tất cả và 8.000.000 phật (Lăng)

Quảng Lý cổ Đông Pháp:

Saigon §26, đường Chaignean chi nghánh tại Hanoi n 53, Đại lộ François Garnier.

Muốn dự đã

Lập tự bổn

Muốn có sẵng vốn

cho con cái lúc đôi hạn

Muốn để dành tiền cho con trẻ ăn học

Thì hãy mua vé của Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm :

Vé $1.000.- trả mỗi tháng $8.00

Vé $ 500.- trả mỗi tháng $4.00

Vé $ 250.- trả mỗi tháng $2.00

Đặng, đường nhiều người chắc chắn và tử tế đặng làm quảng-lý những nơi mà hội chưa có người thay mặt.

1°- Cuộc xổ số hồi vốn lại mỗi tháng hễ trúng tháng.

2°- Cuộc chia 1/3 tiền lời của Hội, sau khi đóng đặng 5 Năm.

Hội cần dùng nhiều người chắc chắn và tử tế đặng làm quảng-lý những nơi mà hội chưa có người thay mặt.

Ở đây nè các bà các cô !

Các bà, cô có đi Saigon đâu chế thiết công, bước - PHỤ NỮ BẮCKÌ KHÁNH-HIỆU MỨC TRƯNG NGÔI SÁO NÂM NHÀNH của người Annam bào chế ở đó nè !

Các bà các cô, đường lành trời sạt, có hạnh đi và làm bằng, ăn uống không tiêu, ngủ chẳng được nhức mỏi trong thân thể nước đi vàng như bình hậu, miệng ế chua việc chi cũng chán vân: x n mua thuốc nầy uống vào hãy công hiểu

Mỗi ve giá 1$00 có bán ở các nơi mua nầy

Nguyễn-Hữu Kiệt, Aviateur Garros; 30 Saigon

Phạm ngọc - Thố, Instituteur à Chaudoc

Bazar Minh - Ngọc, à Phan thiết (Annam).

VỤ THUỐC PHIỆN LẬU LAOKAY

TÒA LẤY KHAI NHỮNG BỊ CÁO - NHƠN

(Tiếp theo)

— Làm thế nào được việc ấy, Tông Công là tay buôn thuốc phiện lớn lợi gì mà nó lại thông đồng với con buôn nhỏ mọn từng ti như thế, vả lại xuất 13 tháng trời, tôi bắt được hơn 2 ngàn cân thuốc phiện, Lai ở Yên bay có một ông tây là Salvadori cũng đi khám cùng 4 người lính Đoan, vậy thì mình tôi cần trở làm sao những người ấy để họ khỏi khám được. Ông Gironce khai trước sau không đúng, ông Delomarre và lại chẳng có một ai làm chứng được việc ông ấy với tôi nói chuyện.

— Anh có gởi 24 tháng giêng ở Yênbay về cho Hoài một cái giấy thép ?

— Có, hôm ấy tôi đang ăn cơm trong hàng com An Thái-hòa thì có một người vào bảo tôi viết hộ cái giấy thép bảo về nó lên, dưới ký tên Cay. Thầy mượn viết thì tôi viết thôi.

— Cay khai chính anh viết giấy thép ấy bảo người đưa-bả lên chỗ thuốc phiện về. Cay khai rằng ở Hokéou sai hai người sang bảo anh viết giấy thép bảo vợ Hai lên chỗ thuốc.

Môn — Chẳng lẽ ở cả một tỉnh Hokéou không ai biết chữ mà Cay lại sang Laokay mượn tôi.

Quan tòa — Lý sự ấy không đủ chối tội được. Anh lại còn không biết được Cay là ai? Chính là người đã đi bao cho Martin đến bắt thuốc phiện ở Banlao, Cay là người khắp tỉnh Laokay biết mà anh lại không biết được sao ?

Môn — Tôi mới lên có 20 ngày thì biết Cay thế nào được, vả lại việc bắt bớ nói trên tôi không dự.

Q.T — Anh có biết Tông-Công chỗ ?

Môn — Có, vì ông Barbaud bảo đi tìm Công làm linh Đoan

Quan tòa dặn Môn rất nhiều câu về chỗ Môn chối không quen quản Hoài và có mới mở ám trong các việc đánh giấy thép ấy.

Quan Chưởng-lý — Trước anh chối mãi không quen Tông Công, vậy sao mãi sau anh mới khai có quen nó.

Môn — Bẩm đó là theo lời Barbaud là người Tây có thể lực thì cứ chối đi sẽ qua chuyện, ngu biết đến nỗi phải giam 6 tháng, thì không bao giờ nói dối, vả lại Barbaud bảo đừng nói thiệt sẽ bỏ tù. Barbaud biểu đừng nói gì, nếu không thì sẽ bỏ tù hết.

Chỗ nầy quan Chưởng-lý và luật-sư Lambert cãi lẽ về câu ấy, tôi khai của Môn — cho rằng tôi khai của Môn bị thông ngôn dịch sai tại sở Mật thám. Nhưng sau quan Chưởng lý quả quyết rằng lời sai biểu của Barbaud là có mà đại ý ngài đã chỉ lỗi lớn lúc cho Barbaud ý quyền mà sai biểu bọn tùy tùng làm việc gian trá lại bắt chúng chối những việc ấy lại dự thẩm.

Câu ấy như sau nầy :

« Barbaud biểu hễ nói thiệt thì tất cả sẽ phải vào tù. » Dịch ra quốc-ngữ thì trong câu chữ Pháp có nhiều chỗ thể ngữ lõ ra lẽ một ý nghĩa sai lầm như câu Barbaud bảo.

— Vậy Barbaud bảo chỉ chối không quen Tông Công thôi hay còn chỗ cũ cái giấy thép bảo đi đến nhà Quản Hai,

— Có những cái gì có thể chạm đến Barbaud thì Barbaud bảo chỗ cả.

Những câu tây đi lấy lại về chỗ nầy cũng quan Biện lý, tôi thấy rõ thái độ ngài muốn hỏi những kẻ tùy tùng Barbaud cho rõ ràng lại Barbaud. Những câu ấy Môn trả lời rất lưu loát, quan phó Chưởng-lý lấy làm hài lòng như đã thấy rõ chân tướng cái tội trạng của Barbaud

Luật sư Mayet hỏi — Theo ý anh thì sau khi anh sang, Tông Công có phải cốt cho anh về Hanoi, để giao thiệp với Tông-Công không ?

Môn — Không, ở Yênbay là nơi bắt được nhiều thuốc phiện, có nhiều bổng lợi, ông Barbaud kêu tôi về, chẳng để tôi hưởng những lợi ấy mà lại cho tôi về Hanoi.

Luật sư Mayet lại hỏi — Có phải Barbaud đọa anh nếu anh nói những bí mật ra thì anh sẽ phải đổi sang Leo ?

Môn — Không, Barbaud không đọa thế nhưng chính tôi biết lẽ thế vì người tây như Salvadori, Barbaud còn thế lực đó đi nữa tôi tự hiểu như thế.

— Cái giấy thép hôm 24 ở phố Mới nói trên kia, vậy ai chính anh viết ở ngoài giấy và ngồi bút giống những thơ người ấy.

Môn bẩm bút mực thì không nhớ nhưng người mượn đánh giấy thép đem giấy kiểu đến cho trong hàng com Thái-Hòa. Tôi vận quản Môn mất vé chỗ nó viết giấy thép ấy, tôi cố bước cho nó đi tự ý viết theo như lời do Cay ở Hokéou sai sang bảo Môn.

Môn cãi — Đừng nên nghe lời Cay khai hồ đồ, vì nếu chính tự ý tôi bảo là đem đến bà lớn chỗ thuốc, tất nhiên phải đi tàu hỏa sang Yênbay, bao giờ chỗ có đến 10 người nhà Đoan ra khám xét, đi thoát sao được.

Hồm 6 tháng giêng cho anh lên Laokay thay Phát và xét việc ám-mạng Lucsi.

— Đến mồng 7 mới đi, hôm ấy, có ở lại Yênbay thăm anh chiều mới đi Laokay. Trước đây các quan điều tra bảo tôi đến mồng 8 mới lên là có ý đợi tôi cho tôi thông đồng với Martin.

— Lúc ở Hanoi đi thì lấy mấy vé ?

— Lấy hai cái một cái réquisition Hanoi—Yênbay, một cái Yênbay—Laokay.

Quan Chưởng lý bảo như thế là Barbaud muốn cho anh đừng lại ở Yênbay. Môn thưa vì chính ông barbaud cho như thế. Cũng ở lại Yênbay xem có ý gì không. Khi lên Laokay thì tôi hỏi thăm những bang trưởng và các người gần đó.

— Đó như thế thì người ta bảo họ biết vì sao Lucsi chết đuối.

— Vâng, nhưng sau khi được tin ấy rồi, tôi không đến hỏi những người nhà kẻ thiệt mạng. Sở dĩ không hỏi người nhà y là vì tôi đã hỏi kỹ những người buôn bán ở Laokay, ai cũng đều biết có một người thiệt mạng trong cuộc bắt thuốc phiện của Martin, khi lên thì tôi đã thăng với được xác rồi mà ông Martin cũng

TRINH-THÁM TIỂU-THUYẾT

NỖI ƯC, TÌNH OAN

TRỌNG-NHƠN dịch-thuật

CHƯƠNG THỨ MƯỜI HAI

— Khi anh nhảy xuống sông Rôn, thì bọn lính tráng đều tưởng anh đã chết đứm rồi. Đó là một việc may cho anh, vì chúng tưởng anh chết rồi thì không tìm kiếm nữa. anh trốn ra ngoại quốc ắt được yên tâm. Nhưng không lẽ để cho cha già 5 nhà cũng lầm tưởng như họ mà phải buồn rầu sanh bịnh. Vậy anh cây em ngày mai làm ơn đi thông tin cho ông thân anh hay việc nầy có được chăng ?

— Được lắm chớ, tôi xin hứa chắc và anh hãy an tâm!

Bân tính dâu đó xong xuôi Cần Thanh lại gần Châu-thị, nghiêng mình qua ôm nàng mà hôn một lần chót. Châu thị từ từ lách mình dan ra rồi hỏi :

— Vậy anh tính đi đâu bây giờ?

— Anh tính trước hết xuống Mac-xây ở ẩn nơi nhà một người anh em rồi mới tìm thế đi xa được.

— Đi một mình như vậy sao tiện ; phải có người đi chung cho có bạn và dẫn dường cho anh mới được.

Vậy để tôi tiếng cử cho anh một người thiệt-thà chơn chất đáng cho anh tin cậy, tức là lão Mậu-Sâm chủ đò sông Rôn.

Hai người bèn dắc nhau đi vòng ra ngoài cửa sau vườn hoa tìm đến nhà lão Mậu Sâm.

Lúc bấy giờ, Mậu-Sâm đương dựa trên ghế mà thìn thìu ngủ, một bên có lò lửa để hơ cho ấm. Nghe động tiếng người đi, ông ta giựt mình nhượng mắt ra thì thấy Châu thị với Cần - Thanh đương xăm xăm đi lại. Ông ta lấy làm lạ, tương dâu là việc chiêm bao.

Châu thị đến gần nói :

— Nầy ông, bà trước đây có việc cần phải ẩn thân, vậy xin cay ông làm ơn lên đưa bà-trước cho đến vàm sông Rôn.

Mậu Sâm lác đầu, đáp :

— Với con nước lớn nầy, nhứt là trong khi tâm tối, thiệt không thể nào đưa được.

Châu-thị bèn nói :

— Ông đưa bà-trước đến vàm sông là ông làm ơn cho tôi đó, vì là việc riêng của tôi.

— Việc của cô sao ? Thôi vậy thì được. dầu khó thế nào tôi cũng phải rán. Ông bèn xây qua nói với Cần Thanh :

— Áo quần ông đều ướt mem và lấm lem hết, còn đâu thì dễ trần, sợ người ngoài thấy vậy sanh nghi. Vậy phiền ông đi vào nhà với tôi, tôi sẽ lấy quần áo của con tôi chết để lại cho ông dùng đở, một là bớt hanh, hai nữa cho người ta khó nhìn được.

Khi Cần-Thanh thay kiểm đổi áo rồi, ba người cùng dắc nhau đến bờu sông. Trong khi Mậu-Sâm lo sửa soạn ghe cho, Cần-Thanh và Châu-thị ôm nhau khóc hòa, lấy nước mắt mà vĩnh biệt nhau.

Cần-Thanh xuống ghe rồi còn dặn với lại :

— Em rang chờ anh ba năm nữa, nghe.

Mậu-Sâm cũng kiếu từ Châu-thị rồi nhổ sào lui ra. Châu thị đứng dựa bờ sông, mắt ngó theo ghe mà lụy rơi tâm tã, đợi ghe đã khuất dạng rồi, nàng mới chịu trở về.

Ba ngày sau, nhờ có Mậu-Sâm lo lắng giúm, Cần - Thanh được ngươi ta đem giấu dưới hầm một chiếc tàu dương sửa soạn trẩy sang nước Mỹ.

CHƯƠNG THỨ MƯỜI BA

Trong khi Cần-Thanh cây Châu thị đem tin cho bà trước Cần-Du hay thì anh ta đương lúc cùng trí không tính cho rằng việc ấy là một việc rất khó cho Châu-thị. Còn Châu-thị tuy chán biết đều ấy, nhưng chẳng lẽ từ nan.

Cho nên ngày thứ, vừa bừng rung, nàng đã thức dậy trang điểm rồi lơn ton bước xuống lầu. Gặp một đứa tớ gái đương quét tước dưới thềm, Châu-thị dặn nó rằng hễ mà nàng có hỏi thì thưa lại rằng nàng mắc đi xem lễ.

Đứa tớ đa dạ vưng lời, và không lấy chi làm lạ là vì Châu-thị thường đi nhà thờ sớm, như vậy Châu thị cũng vì lẽ đó mà vững bụng, không sợ mà rằng nghi nan chi hết. Có đều khó để cho nàng là trở về thế nào cũng phải trễ, chẳng đó chẳng biết kiếm thế chi mà nói cho xuôi. Nàng phải đi hơn một dặm đường mới đến cầu, rồi từ cầu đó đi đến nhà Cần Thanh cũng phải đi quá một dặm nữa, tính ra vừa đi vừa về gần nửa dặm đường. Vì đường xa như vậy nên khi ra khỏi nhà, nàng rán bươn bả cho thiệt mau. Phần lo gặt tròn lời hứa, phần sợ về trễ bị rầy, nàng chẳng kể chi là mệt nhọc và quên, rằng nàng đã thức trọn đêm mà than khóc.

Tuy rán bươn bả cho mau, nhưng quá tám giờ nàng mới đến trước cửa đền Cần-Du. Nàng vừa sắp sửa bước vào sân kế gặp tên tớ già Thọ Sơn là người nàng thuở nay quen biết. Nàng bèn đứng bước đợi Thọ Sơn. Đàng kia Thọ-Sơn xăm xăm đi lại sắc mặt buồn xo, cặp mắt đỏ hoét. Thấy Châu-thị, Thọ Sơn không dở nón chào mà lại hỏi giọng gay gắt như vầy :

— Cô muốn vào đền phải không ?

— Phải.

— Nếu muốn vào thăm bà-trước Cần Thanh thì thiệt cô tới đây vô ích lắm, là vì bà trước đã chết rồi mà cung vì tính mà chết đó.

(Còn nữa)

TIỂU THIÊN TIÊN

CANH VÀNG BỔN ĐIỀN TIẾNG ĐỜI TÂM PHÁI ĐÁNG LÀ THUỐC TRỊ BỊNH

PHONG TÌNH VÀ BỎ Á-PHIỆN

Ở Tonkin gởi lại bào chế chẳng dùng cốt á-phiện. Cách bỏ giảm đế mát mà lại bỏ dầu cho lão nhược bực sao trăm ngàn người không sai một, làm việc khoẻ mạnh vui vẻ như thường, chẳng sợ sanh ra chứng bịnh gì hết đi dường dùng trừ hết rất tiện.

Một ve 100 hoàn giá 1$00.

Hút ít 2 cùng 3 ve đã bỏ, ai mua đúng không công hề xin thối tiền lại chẳng sai. Có trữ bán tại Gare Cabinet, rue Mayer 128 Tân-định, Boulevard de la Somme gần Rue Amiral Courbet 43, và Rue Vannier 74 là tiệm trồng răng chụp hình danh tiếng nhứt Saigon, nơi tiệm đều có danh tiếng xưa nay, đồng có bán thuốc hiện (TIỂU-THÂN-TIÊN) ai mua cũng phải ngừa kẻo lầm giả mạo. Còn bịnh DƯƠNG-MAI cùng đàn LÁI, ai sanh nặng nặc bực nào, uống trong ngoài 2$00 tuyệt nọc. Đường xa ở lục tỉnh thêm sung tác. Nhiều tính lính đại-lý kể không siết vì để lâu nông chiếu, đâu có trao xin bù nầy đâu có bán. Thuốc gởi lãnh bán gần xa.

Thơ và mandat gởi cho M. LÊ VĂN-ANH Commerçant Rd. albert ier N° 149 Dakao—SAIGON. TIỆM NÀY BỎ TẬP HÓA RẺ HƠN HẾT LẮC-SOONG

Ets ĐỖ-NHƯ-LIÊN

110 Rue d'Espagne 110

Bán đủ đồ phụ tùng xe hơi

Bán đồ đồng khi giá rẻ hơn nơi khác

91 R. d'Espagne 91

Cho mướn và sửa máy viết (machine à écrire) có trở bán đủ đồ phụ tùng về nghề máy viết. Bán đồ sơn nhiều màu rất đẹp. Khắc con dấu làm mộ bia đá cẩm thạch. Biết tài, khắc bình vô đá vô thau. Làm médaille chữ nổi gắng theo bên tủ làm.

VỤ THUỐC BIÊN LẬU LAO-KAY

Tòa lấy khai những b cáo nhơn

(Tiếp theo trương 3)

đọc lời một bản của quân Môn khai trước, đem đối chiếu với lời khai của nó bây giờ xem có đúng không.

— Khi đã an vị cả, tòa lại kêu Môn đứng trước vành móng ngựa.

Quan tòa. — Làm sao lúc nãy anh viết hồ người ta cái giấy thép mà cho đàn-bà lên, lại viết chữ (femmes) về số nhiều. Hồi là anh có ý bảo quân Hai cho những người đàn bà lên để chở thuốc phiện chớ gì ?

Môn. — Đó là một sự lầm lỗ.

Quan tòa. — Ở dự thẩm, anh khai không quen Hai, thế sao trước đó, anh có đánh một cái giấy thép cho Hai ở số 28, Hàng-vôi rằng :

« Phải lên ngay, có việc cần » ?

Môn. — Vì lâu ngày quá, tôi quên mất cả rồi. Vả nhiều chỗ tính tình cũng không nhớ là vào kỳ dự thẩm nào nữa.

Quan tòa. Có biết Hai không?

Môn thưa rằng có nhưng ít khi đến nhà nó chơi bời.

Tòa bảo cho Môn biết rằng tại dự thẩm Môn khai trong khi làm việc không đến nhà quân Hai ở Hàng - vôi bao giờ. Nay lại bảo có một lần nữa. Việc đi lúc ấy, Môn nó lâu ngày quên cả, hình như đến đây, bị cao nhơn đả đến được cần tra.

Luật sư Lambert xin tòa đọc bản khai của Môn trước cho rõ lời khai tiền hậu bất nhất của bân Luật - sư Dunezat xin tòa hỏi Môn : làm sao trước đây Môn khai rằng Barbaud đưa Man đường khai thiệt nên không sẽ bị bắt tù. Vậy sao khi giam ở nhà pha đã xa cách Barbaud rồi, cả lại Môn đã biết Barbaud không còn thể được gì cho chỗ đọa nai nữa thì sao Môn không thú thật đi ?

Môn. — Trong 60 ngày ở nhà pha tôi bị cúp-tóc, mặc quần áo vô, cũng như trăm ngàn tù nhơn khác đã bị kết-án rồi, không một ai hỏi đến, thì bảo tôi thú thiệt với người cầm-ngu sao ?

Câu nầy luật-sư Friested lấy làm vừa ý lắm vì luật-sư Friested cãi cho Martin, mà câu hỏi ấy là là của luật-sư Dunezat, người cãi cho Barbaud. Tòa cũng chịu cho Môn nói câu ấy là đúng lắm vì trong 60 ngày giam, Môn không bị hỏi gì cả. Luật-sư Mayet xin tòa hỏi bị cáo nhơn rằng Môn trước khi sang nhà Tầng công chơi thì đã quen nó chưa ?

Môn. — Chỉ có một lần đầu tiên được quen là vì ông Barbaud bảo đi lắm.

Môn được về chỗ. Hồi Môn một vấn một buổu

Tòa hỏi đến bị cáo nhơn thứ ba.

Vũ hữu-Đại

Q T. — Anh có theo Martin đi bắt thuốc phiện ở Bắc-Lao. Việc bắt bớ ấy là do người ta đem đến đó để nạp cho phải không ?

Đại. — Tôi không biết, có đi theo Martin vì Martin bảo đi bắt. Tuyệt nhiên không biết gì đến việc giao ước - biên - thuốc phiện cho Martin kia.

Q T. — Anh có biết việc ấy là phi pháp không ?

— Không.

— Trong khi Martin ở nhà Lý-trưởng, anh ở ngoài với người buôn lậu, người ta đưa cái thùng lên cho anh kêu thuốc để bắt chớ gì ?

— Martin bảo đi bắt 25 thùng thuốc, Martin bảo 4 người phu rồi cùng tôi đi. Martin hồi trước cho tôi biết có 25 thùng để bắt. Martin đứng trên bờ sông đợi. Có một người lường đò đưa đến, tôi bảo đem ghe vô thấy thuốc thì bắt.

Những việc như thế là thường vì có khi nhiều người khác bảo cho chúng tôi, chỉ trong một cái hố mà chúng tôi đào lên thấy 25 thùng nhựa. Martin bảo tôi khai ở Điện biên là bắt ở trên cái núi mà làm biên lũy bắn ở đó, nhưng chính ra bắt ở đưa bờ sông. Một khi ông Delamare điều tra ở Laokay, kêu tôi lên hỏi thì Martin bảo đã khai bắt ở trên núi thì cứ khai ở trên núi cho đúng. Martin là chủ tôi chỉ nghe lời Martin mà làm.

Về việc bắt 7 thùng ở Boxal Đại nói không biết gì, chỉ thấy Martin bảo Bắc. Hai càng đi nói tôi gần ở bờ sông, đến nơi đến thấy Martin kêu, chạy đến đó thấy có đủ 7 thùng, chúng tôi theo lịnh Martin khuân lên. Nơi chúng tôi chở Martin bỏ chỗ gần cửa Laokay cách trạm lính khố đỏ chừng 3, 4 cây giấy.

(Còn nữa)

CHỐNG VỚI NẠN KINH TẾ

Sữa bò nhãn xanh, hão kiết tinh khiết và ngon nhớt. Đều gửi được chịu cho nhà nước trong năm 1933, cho các đại-học đường nhà Cảo-sanh nhà thương con nít, nhà phước-thiện. Các tiệm lớn toàn khắp Đông Dương đều có bán.

FREXOR

2 rue Mac-Mahon—43, Quai de Belgique, Tél. 288

Thằng nhỏ ba tuổi, mạnh mẽ lạ thường

Em nhỏ Lê văn-Phát, năm nay được ba tuổi mập mạp mạnh mẽ lắm. Hồi nó mới hai tuổi, ai cũng tưởng nó phải chết rồi. Nó bị sốt bức buồn, vì nó có gốc bang, hay nóng lạnh, đổ mồ hôi trắng, lử đử buồn bã lắm ; một tháng đau không biết mấy lần hễ ăn đồ trắng, thì chứng bang tái lại. Bình nó làm khổ cho cha mẹ nó vô cùng. May nhờ có người điền chỉ cha nó mua có ba gói thuốc CHỈ LINH-TÂN, cho nó uống đến nay tuyệt gốc bang, hết nóng lạnh. Hết bịnh, nó lại mập mạp, mạnh mẽ lạ thường. Thuốc CHỈ LINH TÂN nầy, gia truyền hơn mấy đời người, cứu được không biết bao trẻ con mang bịnh. Nhà bào chế chỉ nhờ một món thuốc nầy làm nên sự nghiệp. Tôi vì được nghe muốn ngăn người sau khỏi là thảm được, nên mới xin làm đại-lý độc quyền phù thông thuốc nầy khắp cả Đông-Pháp, hầu cứu bịnh hiểu-nhơn. Thuốc đang công hiệu cho đời, chớ không dám xảo ngôn thả lợi dùng rồi mới rõ lời nói tôi đúng với sự thật. Có bán nơi các garage xe điện ở Finhtây tới Thudầumốt, ở xa muốn mua xin do nơi Madame Nguyễn-thị Kính chợ mới SAIGON (giá mỗi gói 0$12).

Rượu « Bổ Huyết » của hiệu: KHƯƠNG-LỢI !

NÊN LƯU Ý

Rượu thuốc :
1° Phong thấp
2° Vạn-ứng Trật đả
3° Chưởng-tử

của hiệu KHƯƠNG - LỢI đều dùng toàn những vị thuốc thượng phẩm mà bào chế ra.

Nếu ai lầm nhầm bịnh 1° Phong-thấp ; 2° Té trước sưng bầm, trật trẹo gân cốt, 3° hoặc muốn [illegible] tự ; nên dùng các thứ [illegible] trên đây sẽ thấy công hiệu.

Bào chế và bán tại :

Khương-Loi & Cie

N° 35, rue de Paris, Cholon

Giây thép nói số 377

N° 35 Rue de Paris, Cholon, là thứ rượu bổ hơn hết

P. S. Bổn công-ty có bán xà savon «Kiết-Xương» thật tốt bọt nhiều, dùng ít hao hơn savon hiệu khác.

Con rắn chín đầu

Các thứ bịnh phong tình, muốn cho lành tận gốc và không hại sanh dục thì nên dùng kỉ bịnh [illegible] thái kỳ gia [illegible] Bình-Thành-Soang » Cornbum (Vinhlong) thì sẽ có đủ thương đối chứng trị bịnh tận nọc và thuốc sẽ gởi contre Remboursement.

Ở Saigon nói gởi lại hiệu : Nguyễn thị Tính.

Thuốc THIÊN-THƠI của Pharmacie NGUYỄN-VAN-TRI ở Mytho chế ra đã cứu được nhiều người nên có CULA thiệt thọ tiếp thêm đứng cho vọp bẻ, thì mười bịnh không trật một. Dám cam đoan

Câu chuyện tôi bị tiểu-nhơn âm-mưu vu-hãm

III

Còn nhớ sau chuyện viết máo thơ ném cho Phúc trên đây chừng 10 bữa thì tôi tiếp được ở Cần-thơ gởi lên một bức thơ cậy đăng một bài, đại-khái nói về việc công ở giữa tá-điền với chủ-điền. Tôi cho là chuyện lặt vặt tầm thường, nên xé bỏ không đăng.

Rồi cách đâu hai tuần nữa, lại tiếp bức thơ thứ hai, cũng ở chỗ trước và người trước, ký tên là Hai-Viên, hỏi tôi sao không đăng giùm bài kia. Trong thơ dùng dọng nói xốc hông chọc tức, bảo tôi không cho đăng, thì tôi là bên nhát. Khúc sau chót nói rằng nếu thì nhà báo không đăng được bài ấy, thì xin y theo địa-chỉ trong tờ mà đề vài hàng về mục thơ-tín, trả lời cho biết.

Tôi chiều lòng có đề mấy hàng nơi mục Thơ-tín, nói rằn bỏ rằng bài ấy không thể đăng lên báo được đâu.

Ban đầu tôi yên trí là việc tầm thường ngẫu-nhiên, không để tôi sau mới rõ là hai bức thơ ấy Phúc bảo người ta ở Cântho viết lên, và dính liếu với việc Phúc vì bỉ đã tôi nhà vị nghiệp-chủ, lại cũng dí h liếu với nào thơ mà Phúc đã cậy tôi thảo gùm sửa.

Sao b'ết ?

Chính là nhờ Phúc vui miệng tự nói ra chớ sì !

Số là Phúc bảo ai đó không rõ, v'ết bài nói chuyện công sự kia mà gởi lên, cốt ý để cho tôi đăng lên, thì tự nhiên rõ tiếng hỗ-ích cho cái âm-mưu của va đã mượn lén cái b'ệt-hiệu tôi và danh - nghĩa Đ.N.N. mà làm. Để'e khi thấy vô báo có mục thơ-tín tuyên - bố không đăng, thì Phúc đến kiếm tôi, nói rằng đó là chuyện anh em quen, xin tôi cứ việc đăng giùm và sẽ nhờ đó mà có chỗ lợi-ích cho va trong cơn thất-nghiệp bịnh hoạn nầy.

Tôi nghe lời va nói mà sanh nghi, bèn đi đành gạn hỏi. Trước va còn dụ dự không nói, sau lương-tâm sai biểu sao đó, va bèn đem việc đầu đuôi ra thú thiệt hết. Có lẽ trong bụng va nghĩ rằng làm giấu lén tôi, sau tôi hay thì va mang tiếng với anh em, chi bằng nói thiệt để rồi tôi cọng mưu thì hơn.

Va nói thiệt rằng bức thơ đã cậy tôi viết lúc nọ, va lấy lén được giấy viết thơ Đ.N.N. mà chép, rồi dưới ký tên Nam-Chúc và gởi cho cô con gái nhà điền-chủ mà va cùng Hồ đã tôi.

Bức thơ ấy va gởi rằng cách đăm-bảo (*recommandée*). Tuy ngoài bao thơ đề rõ số nhà riêng của va ở đường P. Finadin, nhưng sao chờ lâu quá không thấy thơ trả lời gởi tới, nên chi nóng lòng, lúc đó nàng hai tới tòa báo ở đường Lagrand-ère và nhà in ở đường Reims là chỗ hằng ngày tôi đến làm việc, để nghe ngóng coi, không chừng người trả lời chẳng gởi thẳng về đường Finadin mà gởi cho nhà báo chăng ?

Tớ ra sự thình lình đã khiến cho va lại nắm được cái thơ ấy. Vì người có thơ không chịu nhận nhà thơ phải gởi trả lại ; mà lại đưa tới Lagrand ère, mặc dầu cả địa chỉ đã đề ở P. Finadin. Trên tòa báo đường Lagrand-ère hỏi va và cho là thơ tín của tòa-soạn, nên để về cái giỏ đựng thơ, để cho loong-toong đem xuống đường Reims cho tòa soạn, theo lệ mỗi ngày.

Trên kia tôi đã nói lúc đó Phúc nàng lại tới tòa báo và tòa soạn ; bữa nay va tới chơi, ngẫu nhiên liếc thấy bức thơ, biết là của mình, thì va ngồi cả rà nói chuyện rồi lén lấy bức thơ ấy bỏ túi hồi nào không ai hay. Va thoát lại rằng sau khi lấy được rồi thì va bỏ chữ *recommandée* đi mà lại bỏ vô thùng thơ một lần nữa.

Ấy là chuyện đầu đuôi mà Phúc đã nói hết cho tôi nghe.

Nghe rồi tôi biết là chuyện nguy hiểm, tôi cần răn va sao có làm việc hại nhau như vậy, rồi như anh điền-chủ kia thưa kiện thì mới làm sao ? Va trả lời cách thành thiệt rằng rủi có bề nào va sẽ chịu thiệt hết, không để thiệt hại tới tôi vô một chuyện mà tôi chẳng dính liếu gì đến đâu. Luôn dịp va lại năn nỉ xin lỗi tôi là khác, vì việc va đã ký bậy tên N. C. và lấy lén giấy viết thơ của nhà báo.

Quả nhiên mấy bữa sau có đơn của vị nghiệp chủ kiện Liêu-sanh Hồ và một người không biết tên (tức là Phúc) đã tới nhà mình hầm dọa ăn tiền.

Lúc nầy, Phúc vẫn còn yên ổn tôi rằng tội va làm hậy và sẽ chịu nhận hết, đừng lo. Tôi tin ta thật.

Không ngờ sau Phúc nghe lời bọn thủ nghịch tôi, lợi dụng cơ hội nầy và lợi dụng Phúc làm khí giới để làm hại tôi.

Bởi vậy Phúc đưa nào thơ ra khai với quan bốt - thầm Lavan rằng va nghèo túng, tôi cho tiền và đưa giấy mướn va chép thơ thì va chép kiếm tiền mà thôi, chớ va không hề đi xuống nhà nghiệp chủ kia ở Trà-ôn mà tự xưng mình là Nam-chúc và hăm dọa đòi tiền bao giờ.

Song việc thiệt, có làm sao cho đặng chối cãi với nhà pháp - luật cho đặng ?

Một là cũ nhà vị nghiệp-chủ từ, vợ chồng, cho đến con cháu, tôi tớ ai nấy đều đứng trước mặt Bồi-thẩm cũng đều nhìn nhận quả-quyết rằng Phúc chính là người đã cùng Hồ tới nhà, xưng mình Nam-chúc làm Đ. N. N. Còn với tôi thì bọ lạ hoắt chẳng biết là ai.

Hai là Phúc khai tôi mướn chép thơ, thật là vô lý. Đến đối quan Bồi-thẩm lấy làm lạ, ngài nói : « Anh nói kỳ quá. Theo lời lẽ trong thơ, chẳng tỏ ra người đã có tới nhà người ta rồi mới viết thơ cầm cơ vì sự tiếp đãi tử tế vậy thì chính là của anh. Huống chi nội nhà tiền-cảo không biết Nhất là ai, thì có lý nào Nhất gởi cho mấy làm chi mà mượn anh chép thơ cho được. » Lẫn đó và cũng vì lời khai vô-lý đó quan Bồi-thẩm kỷ giấy tống giam Phúc vô khám.

Lại theo lời khai của M. Hồ, cũng chứng tỏ ra rằng vụ nầy là Phúc với Hồ làm, chớ tôi không có cọng mưu và dính dáng gì hết.

Tôi muốn tin chắc bốn tâm Phúc không định khai cán đỡ tội cho tôi đâu. Nhưng bị bọn thủ tôi đeo theo xét giọng, sợi rằng Phúc khai vật đi, thì họ cứ gỡ khỏi tội cho và 'o tiền chạy thầy kẻ giảm nữa. Phúc sợ bị tội, mà quên lời hứa với anh em, thành ra phải nghe lời bọn kia vậy.

Tôi biết Phúc chỉ vì tình-thế, chớ không phải hồ-lám. Một bữa sau khi Phúc bị giam mấy tháng đã được tạm tha rồi, va cùng tôi gặp nhau ở trước cửa phòng Bồi-thẩm một mình.

Dịp ấy tôi có lấm, là vì từ bồi xảy ra việc nầy trở đi, mấy lúc Phúc chưa bị giam bọn thủ tôi theo sau canh gác Phúc một cách nghiêm lắm, chẳng sợ va gặp tôi bị tôi bày lẽ phải trái mà va chịu thiệt tội tình, chớ không nghe lời chúng xúi giục để tội hết cho tôi nữa chăng ?

Lẫn nầy gặp nhau được dịp vắng vẻ, Phúc ngó thấy mặt tôi thì va tỏ ý buồn rầu ân hận, đã tới bên tôi gọi chuyện nầy kia, rồi ngửa lòng vuột miệng, kể hết cho tôi nghe chuyện bọn thủ tôi đã xúi biểu bắt buộc va ra sao, chớ thiệt tình va không muốn khai cán làm hại tôi, là người vẫn tử-tế với va xưa rày.

Va kêu chung bọn thủ tôi là « *tụi nó* »

Va nói tụi nó đốc va kiếm nào thơ đưa chụp hình, rồi một tháng « đi-dực chó săn » đem lên nhà đốc-tơ Trinh, nào sĩ bán cho ống 200$ đặng ông lấy đồ bỏ tù tôi trong dịp ông ra tranh cử đại-biểu Thượng hội-đồng Thuộc-địa, vì thăng đó đoán chừng Đ. N. N. sau cũng hay cuộc công-kích đốc-tơ Trinh trong dịp đó. Mà trong báo Đ. N. N. phần nhiều bài vở là tôi viết, vậy chờ tôi lúc động tôi vô khám là yên. Ghê thay ! quân tiểu-nhơn định bắt cả hai tay : một nào thơ kia mà chúng vừa muốn dùng làm khí giới đâm tôi, vừa muốn đem bán kiếm tiền nữa. Song theo lời Phúc nói, thì đốc-tơ Trinh không mua nên sau tụi nó mới vẽ đồ đưa ra tòa.

Phúc lại thuật chuyện tụi nó dẫn va lên trại lính kiếm Liêu-sanh Hồ (vì Hồ đâu tây, lúc nầy đang đi lính), nào nỉ với M. Hồ ra tòa khai rằng hồi đi Trà « ôn là đi với tôi, để buộc cùng tôi vào tội có chứng cớ hẳn hòi. Nhưng M. Hồ là người có gan « mình làm mình chịu » nên có mắng tụi kia rằng : « Nhất không đi với tôi, không cọng mưu vụ nầy, bảo tôi khai bậy cho nó sao được ?»

Phúc còn nói nhiều chuyện mưu mô khốn nạn của tụi nó nữa, nhứt là vụ tên chệt Lê-Trường cũng là tụi nó chủ xử. Sau hết Phúc than phiền : « Tụi nó gạt tôi, xúi tôi, dùng tôi làm khí-giới để làm hại anh, mà bây giờ tụi nó cũng gạt luôn cả tôi, bảo lo tiền cho tôi chạy thầy kiện và uống thuốc mê, nhưng rồi cuộc chẳng có gì ráo. Tụi khốn nạn ! Giờ tôi ăn năn đứt, song việc đã khai lỡ, anh nên tha thứ cho tôi v.v.. »

(*còn nữa*) **Đào-trinh-Nhất**

Cuộc đầu võ tại Mỏcày có đấu xảo nữ-công

Trên sân trường học Mocay

Bửa 15 16 17 Avril 1938

Do học-hội Ngân-sương ấn-chức

Tiền thâu về cửa để giúp học trò nghèo và dân bị bão tại Bavát.

Dưới quyền chủ tọa của quan lớn chủ Quận Mỏcày.

Chương-trình các cuộc chơi

1.— Đá gà
2.— Bắn giảng
3.— Đánh tennis tranh giải thưởng của MM. Nguyễn-văn-Hoài và Trương Huy
4.— Cộ dền có đấu-xảo và nhạc-tây giúp vui
5.— Múa lân có đánh võ
6.— Đấu-xảo nữ « công giải thưởng của Mmes Lê-văn-Giá và Bùi quang-Đại
7.— Thi nấu-cơm giải thưởng của Mme Ng.-văn-Hoài
8.— (Đánh-vỏ Annam) giải thưởng M. Phan-văn-Ri
9.— Vỏ tây giải thưởng Học hiệu ngân sương
10.— Cờ tướng
11.— Phòng trà Việt-thái
12.— Quán cơm Annam
13.— Quán rượu
14.— Thái vòng
15.— Quây số
16.— Bắn bia
17.— Hát bộ Annam
18.— Hát tiếu
19.— Hát thuật
20.— Tuồng lục
21.— Tuồng-kiều thầy-tọa
22.— Gian hàng phụ-nữ
23.— Đánh giặc bông giấy.

(Có nhiều cuộc chơi có tính vị kể không xiết nổi).

VỞ BÀI

Có vở sĩ tục chấu dự ngoài ra giải thưởng của ông Thân-văn-R bán hội đồng tổ chức có treo giải thưởng 20 nguyên bạc cho ai thắng đặng Vàng-sông-Tâm là người đánh ngã Anza tại Mytho. Có những tay vở sĩ cũ như là :

Bộ Dực Bộ Khéo. Của Hộ và người thắng Năm Sơn tại Gò-vấp.

Kịch liệt nhứt là Triệu Bộ Dực và Bộ Khoa.

Thầy Kiểu

Hội chợ Saigon có cầu tiêu bộ chợ Bentre có Bông-tai-Cảnh Bản hội đồng tổ chức cuộc đấu võ tại Mocay xin hiến cho quí ngài cái giải trí rất đặc-biệt là Tuồng-kiều, Thầy-tọa. Trên Thầy-kiều có làm cuộc vui như là :

1°- Ca huế
2°- Hát Á-Đào
3°- Ca Saigon
4°- Nhạt ngũ âm Cao-mên

Bản hội - đồng tổ - chức xin kính-thiệp.

Thơ tín

Cùng ông Trúc-Viên Phanthiết

Bổn-báo có nhận được bài ông vậy xin ông biết cho rằng tin ấy bổn báo có đã lâu, nhưng nó chỉ nằm trong khuôn được có vài giờ thôi; vậy bài ông đây cũng không thể đăng được.

Đuốc-Nhà-Nam

Tân hôn

Mới tiếp đặng hồng thiệp cưới ông và bà Lê-văn - Luông Giám đốc các trường tiểu học trong tỉnh Mytho mới đến ngày 15 và 16 Avril 1938, ông sẽ định đôi bạn cho linh ái nữ là cô Lê-thị Dung cảnh duyên cùng thầy Nguyễn-ngọc - Phái Giáo viên Cai quản trường Mỹ-đông-Trung (Cailậy).

Vì tình sự đột tôi xin mượn tờ báo tỏ ít hàng mừng cho Lê-Nguyễn cầm sắc hòa minh, tử tôn miên duệ.

Kính chúc
Môn sanh
Võ-thành-Liên
Bình-đại (Anhóa)

Hãy nong chí lên !

Một sự vui mừng số hiến cho quí vị nếu quí « vị mua giấy số của Học-Xá Đông-Pháp tại Paris.

1 số trúng 20 000$..20.000$
2 số trúng 10.000...20.000$
4 số trúng 5.000....20.000$
10 số trúng 1.000....10.000$
20 số trúng 500..... 10.000$
100 số trúng 100....10.000$

Xổ số tại Saigon ngày 14 Juillet 1938.

0$08 TRUNG 100$00

Giải thưởng kỳ nhi của Savon thơm Đại-Tâm.

Trữ bán :

Saigon : Đuốc - Nhà-Nam. Nguyễn - thị - Kính Nguyễn-văn Kiệu.

Cholon : Đại Tâm 82 Bd Tổng-đốc-Phương

Giá lúa

Ngày 13 Avril 1938

LÚA

Mỗi tạ 68 kilos

Saconay	1.51
Bentre bateau	1.55
Bentre	1.48
Mytho-Thuan	1.48
Cai-Lay	1.48
Cai-Bè	1.45
Vinhlong	1.48
Bakê	1.48
Can-Chong	1.50
Sung-Long	1.50
Travinh	1.50
Sai-nan	1.51
Soctrien	1.53
Rachgia	1.60
Phuyenlam	1.61

GẠO

Mỗi tạ 60 kilos

Gạo N° 1	2.25 °/₀ tấm
Gạo N° 2	2.40 °/₀ tấm
Tấm 1-3	1.80
Tấm 3-4	1.65
Cám trắng	0.60
Cám lức	0.20
Bao lúa vo	10.00
Bao gạo	21.00

TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Par avion	13 Avril
D'Artagnan	10 Avril
Cap Tourane	15 Avril
Complègne	28 Avril

Ở Tàu và Nhựt về

Chenonceaux	14 Avril

Ở Bắc và Trung-kỳ về

TÀU ĐI

Qua Pháp

Par avion	18 Avril
Forbin	12 Avril
Chenonceaux	17 Avril
Comte de Liste	21 Avril

Ra Bắc và Trung-kỳ

Claude Chappe	20 Avril
D'Entrecasteaux	13 Avril
Cap Tourane	18 Avril

Qua Tàu và Nhựt Đi Java

Le Min	24 Avril

Đi Singapore

Trà Đại Tâm (*Nhãn ông rồng*)

Ngon, thơm, rẻ

Mua sỉ có lời nhiều (25 °/₀ à 30 °/₀) do :

ĐẠI-TÂM

82 Bd. Tổng đốc phương CHOLON

ĐỂ-DỤC LÒNG TIẾT-KIỆM CỦA BÁ-TÁNH

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

SIÊNG-NĂNG — KIỆM-CẦN — BOÀN-THỐI

Muốn giúp cho quí vị nào có tiện-tận chúc đỉnh tiền dư mỗi ngày, dặng để dành cho cặp con của quí-vị, hay là phòng hờ khi hữu sự lúc về sau, nên Công-ty **VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG**, có mở bên Pháp nhiều hộp bỏ ống bằng sắc, xi-kên tốt đẹp để riêng phần quí vị dùng.

Bổn Ngân hàng cũng đã nhựt định trả thế cho quí vị tiền cò mà phải dán trong cuốn sổ « **Tiết kiệm** » của quí vị lúc quí vị đến gởi bạc.

Lại nữa, muốn thêm tiện bề cho quí vị nào mắc làm việc hằng ngày, bổn Công-ty sẽ để cửa tới **SÁU giờ RƯỠI** tối, mỗi đầu tháng, từ **MỘT** tây cho tới **NĂM** tây, trừ ngày thứ bảy và chúa nhựt.

VIỆT-NAM CÔNG TY BẢO HIỂM XE HƠI

Công-ty nặc danh vốn 200 ngàn đồng
Hội-quán : 54 56 đường Pellerin, Saigon
Địa giây thép : ASSURANA
Giây thép nói : 748

1° Giá tiền bảo kê rẻ hơn các hàng khác
2° Khi rủi ro bồi thường mau mắn

TIỂU-THUYẾT CỦA ĐUỐC-NHÀ-NAM — N° 67

LÒNG NGƯỜI...

VỌNG-VÂN

CHƯƠNG THỨ NHÌ

VIII.— Chút yên sáng

— Mới nào, ông ?

— Mới tức thì đây ; thầy bước vô không gặp chỉ đi ra sao ?

— Thưa không. Chỉ nói sao đó.

— Dọn đi rồi.

— Khổ hôn !... Tuy vậy mà mấy người đó còn có thể tìm được hơn là tên ăn cướp nào giết chết bà già bán hột xoàn ở đường Mac Mahon, da ông.

— Cô tư Lâu phải ?

— Da.

— Nghe nói cô đó vốn khá lắm. Mà thầy cũng chắc cô bị người ta giết đặng giựt gói hay sao ?

— Vậy chớ sao ông ? Cô đi đâu cũng neo bạc muốn trong mình cô hoài. Mà ở Saigon nầy, tụi ăn cướp « văn minh » có vừa đối gì !

Tên lon-ton đẩy cửa bước vô trao cho chủ hot Đông-Phuông một tấm danh thiếp. Ông ạ đọc :

Trần đình-Hy
Saigon

— Trần đình Hy nào kia ?

Thấy tìm Hóa vừa bước ra, Đông Phuông hiểu tên lon ton mời khách vào. Đình Hy bước vào, lật nón chào chủ hút Đông Phuông rồi nói :

— Tôi đem cho ngài một cái tin về vụ thì Chưu.

Đông-Phuông mời khách ngồi, rồi cười nói :

— Ông biết mối manh chi về vụ ấy, ông làm ơn chỉ giùm, chúng tôi không quên ơn...

Đình Hy cười và lấy tay khoát khoát mà rằng :

— Tôi làm ơn giùm ngài mà chơi vậy, chớ không phải lấy lòng đến lãnh thưởng.

— Nếu ông có hảo tâm như vậy chúng tôi tất cám ơn.

Đình-Hy mặc một bộ đồ tích xo cũ cổ chắc cà-ra-oách đen mắt mang kiến trắng, nước da đen thâm, lăng lẩy, sắc diện tươi cười hoài ; song hễ Đông-Phuông ngó ngay ông ta nháy mắt lia lia, rồi ngó lảng chỗ khác. Ông ta mở hộp thuốc điếu ra mời chủ hút Đông-Phuông, rồi quẹt đốt một điếu mà hút. Phả khói được và hơi thuốc, ông ta bèn cách nói :

— Lúc tôi còn ở Nam-van tôi biết tư Chưu nhiều lắm. Chỉ ta có một người chồng uống rượu say lu bù. Chồng uống rượu tối ngày, vợ chồng buôn bán hàng vặt chứ đỉnh.

Chắc hẳng ai cũng còn nhớ lúc thị Hai thuật việc gia đình mình tại biển cho Thơ-Trân nghe. Đình-Hy lóng nghe không sót một điều. Ông ta rán nhớ hết đặng có chỗ dùng. Cô điệp đùng rồi đó.

.. Được ít lâu, chồng chi ta chết. Chi ta phát điên. Chỉ ta có hai đứa con, một đứa chưng 18,19 tuổi, tên con Hai, mới đứa nữa, chín mười tuổi. Con lớn không phải con ruột của thị-Chưu, mà là con của người ta gởi nuôi giùm. Chuyện con nhỏ đó cũng ngộ, mà tôi tưởng không cần phải nói làm chi.

—Phải, điều cần yếu là nên biết nó ở đâu bây giờ mà thôi. Và lại việc riêng của con nhỏ đó chúng tôi đã hiểu rõ rồi.

Đình Hy châu mày, ra tuồng suy nghĩ rồi tiếp :

— Lúc tôi còn ở Nam-van tôi nhớ con thị Chưu đó ; nhà đó dấu tôi chưa biết. Bữa hôm, tôi đi dạo ngoài đường, Ca inat thình lình tôi gặp nó đi thấy thơ...tôi mắc ngồi trên xe đường chạy, không điện nói chuyện với nó được...

Ông chắc là nó ?

— Thưa, nó chớ ai, ngài ! Tôi xa Nam-van có bao lâu đâu mà quên đặt nó.

— Ông gặp nó cách mấy bữa rày ?

— Đêm kia. Tôi chạy nó ở lân quận Saigon đây chớ chẳng đâu xa. Nếu ngài quyết lòng tìm nó, nên tôi mới ra sức tìm nó đó...

— Mẹ nuôi nó còn sống sao ?

— Tôi có. Bà năm nay gần 10 tuổi.

— Sao bà bỏ con thân sớ, thế sở vậy hả ? Bây giờ ngài tìm con !

— Ấy cũng là việc gia-đạo riêng của người ta.

— Tôi chắc bà gạu làm. Phải không ngài ?

— Có lẽ. Mà việc riêng hà tôi không rõ.

CÒN NỮA

MỜI HÚT THUỐC TAM SẮC LÀ MỘT THỨ THUỐC THƠM HẠNG

CIGARETTES NATIONALES

HÚT BÀ NGON MÀ LẠI KHÔNG KHÓ CỔ

Sách thuốc mới của bổn-hiệu đã in xong. Có phát cho không, tại bổn hiệu và các nơi đại-lý của bổn hiệu ở các tỉnh khác. Ở ma không thể tới xin thì gởi thêm 2 cắc cước để làm tiền gởi cái thuốc.

LẠI THÊM HAI CÁI BẰNG CẤP

ĐỀ ĐẶNG NGĂN NGỪA SỰ GIẢ MẠO VÀ SỰ BẮT CHƯỚC KIỂU

Gần đây có nhiều người vì thấy thứ thuốc giải nhiệt của bổn hiệu kêu là Thần-hiệu THỐI NHIỆT ĐƠN đông, nên tìm giả mạo và bắt chước đặc tên thuốc hơi giống với chữ THỐI NHIỆT ĐƠN, và từ các ve cho tới cái toa, cách gói và nhãn hiệu bề ngoài cũng may giống theo thứ thuốc nhớ sức hay và sự mãn hiệu nghiệm mà đặng nhiều người tin giải nhiệt của bổn hiệu nữa; làm như vậy đặng gạt những người vì vô ý hay là không đặng biết chữ Hán. Vậy bổn hiệu trước vì sợ mất danh tiếng của bổn-hiệu, vì có nhiều người vì vô-ý mà mua lầm thuốc giả mà không biết chăng đặng thấy hiệu nghiệm và có khi rủng-rỉnh cho thân thế nữa, nên bổn-hiệu xin cho qui vị rõ, từ nay trở đi trong toa thuốc THỐI NHIỆT ĐƠN nhãn hiệu CON NAI của bổn-hiệu có in thêm hai cái hình bằng cấp (MEDAILLES) của Nam-Triều BẢO-ĐẠI đại Hoàng-đế và của Kiểm-biện Hoàng-đế đã ấn tứ cho bổn hiệu.

Có là nhờ sự in thêm hai cái bằng cấp nói trên, dây trong toa thuốc THỐI NHIỆT ĐƠN của bổn-hiệu, mà từ đây về sau qui vị để nhận thuốc thiệt của bổn-hiệu và có thể phân biệt đặng thứ thuốc giả hoặc nhãy theo kiểu của bổn-hiệu.

NHÀ-THUỐC
THIÊN-HOA-ĐƯỜNG
CHOLON

Hãy hút thuốc điều hiệu

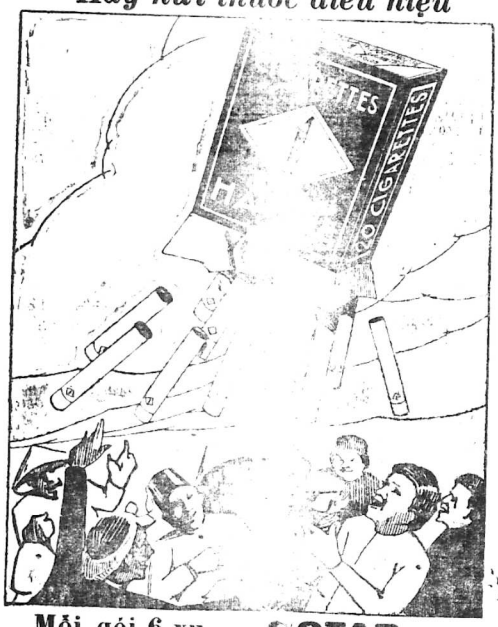

Mỗi gói 6 xu

COTAB
DISTRIBUTEUR

THỂ-THAO

Trận Giađinh - Victoria

Sau trận Giađinh-Victoria, dư luận trong làng thể-thao rất nhôn nhao, kể nói vầy người nói khác không sao mà kể được. Nhưng mà chuyện đã xảy ra đáng tiếc như vầy, dẫu tôi có nói gì đi nữa là việc cũng đã rồi.

Bài của qui báo đăng ra ngày 11 Avril có đoạn như vầy « Sĩ có ý muốn đạp Tiên, nhưng Bông chạy xổ tới, Sĩ té xuống, rồi Bông và Tiên rập vô đánh Sĩ, Sanh chạy qua đánh tiếp ».

Đoạn nầy nói tôi chạy qua đánh tiếp là sai tôi bình sanh không ưa hiếp kẻ yếu hơn mình, và làm những chuyện vô thường-loại. Sĩ nhỏ người như vậy mà đã bị té rồi, thì tôi còn nỡ lòng nào mà chạy vô đánh tiếp nữa.

Dạy thì đánh mà nhất thì đừng, đánh người mà chối lại là khiếp nhược lắm. Tôi không sợ sĩ, mà cũng không sợ một kẻ nghịch nào tất cả. Tôi chỉ ưa sự thật cũng rất mạnh bạo mà nói rằng tôi chẳng hề có đánh Sĩ bữa ấy bao giờ, có chăng là trong lúc lộn xộn, tôi vì cang chiến-tướng và cũng có đánh trả lại để giải vây những người đánh tôi mà đã cũng là chuyện bất đắt-dĩ đó thôi.

Rồi cuộc tôi ra về mà có cái trọng thăm, chắc cũng có anh Yu anh em ở hai hội cùng đồng một cảm tưởng như tôi. Làm một anh cầu thường, rồi sẵn ai vì danh dự của hội nữa, chỉ cùng nhau nghịch lẫn có 60 phút đồng hồ, hễ mấy giờ rồi là anh em thể-thao tất cả.

Đã là anh em mà lại anh em đồng điệu cùng nhau thì nên thương nhau, hiệp lực cùng nhau để nung cao cái tinh-thần thể-thao nước nhà lên thêm chết nữa.

Chớ đã là anh em mà mỗi lần gặp nhau lại hại lẫn với nhau để tranh chút thắng, thì bao giờ thể-thao của mình lấn tới được. Mình đạp người thì người đạp mình, Mình đánh người thì người đánh trả lại mình vậy thì muốn ai đứng ai động đến mình thì trước mình đứng hại ai cả.

Tôi rất mong, mong tất cả anh em chiến tướng đồng hiểu như tôi, để cùng nhau nung cao môn banh trôn lên thêm một bực nữa.

SANH

Capitain Victoria Saigon

Con nhà thể-thao phải có tư cách hoàn toàn, là trong danh dự và ưa sự thật. M. Sanh viết bài trên đây để cải nghĩa cử-chỉ của mình hôm no, và tỏ ý tiếc để cuộc lu-đá vừa rồi. Theo lời nói trong bài nầy M. Sanh hiểu nghĩa hai chữ thể-thao lắm, vậy chúng tôi mong rằng tác cả anh em trong làng thể-thao đến nên hiểu như vậy. T.V.

Pingpong

Tranh vô-địch Đông-dương tại dinh đốc lý thành phố Saigon

Cuộc tranh vô-địch nầy mới bày ra năm nay lần thứ nhứt nên đặng công chúng hoan nghênh; lại thêm tiền vô cửa, trừ ra chút ít số phí còn lại để giúp anh em thất nghiệp 5 thành phố Saigon.

Ban tổ-chức định ngày giờ tranh-giải như sau đây:

1° *Thứ bảy* 15 *Avril* 1933 từ 9 giờ tối 12 giờ khuya.

2° *Chúa nhựt* 16 *Avril* 1933 sáng từ 8 giờ tới 12 trưa, chiều từ 3 giờ tới; tối từ 9 giờ tới 12 giờ khuya.

3° *Thứ hai* 17 *Avril* 1933 sáng từ 8 giờ tới 12 giờ trưa; chiều từ 3 giờ tới 6 giờ; tối từ 9 giờ tới 12 giờ khuya.

(Ban tổ-chức)

Vụ súng lậu ở tàu « Athos II »

Vụ nầy rắc-rối dữ.

Ba tên các chú về chốt dài và nói không biết sửng ông thuốc đạn ấy của ai. Quan bồi-thẩm Levau cũng không biết làm sao nên nhứt định thả hai tên, chỉ giữ lại một tên thôi.

Chính là tên các chú bồi ở Marseille ôm cái thùng xuống tàu mà viên xếp máy kêu, nó làm làng đi luôn. Giờ nó nói tưởng không phải kêu nó và lại thùng ấy không có gì cả.

Chối, nhưng tên nầy sẽ bị đưa ra Tiểu-hình.

Nhờ miệng ông Bùi

(Tiếp theo trương nhứt)

đáng lo lắm. Ấy vì không biết rõ ngọn nguồn, chúng ta đây thiệt hại về giá lúa quá sự ra thế nào, về nông nghiệp nguy-hiểm ra thế nào, chúng là về dân-sanh quốc-kế trăm việc khó khăn ra thế nào, cho nên câu chuyện tiếp-cứu chỉ thấy có về đô-thị tịch-mịch công phải.

Phủ chi thương-quốc trường tất mấy đều quan hệ thế kia thì tôi chắc sao ở giữa Nghị-viện, đã có một cuộc tranh-luận bấy hồi lâu rồi, và cũng đã nghị-định cho hội Quốc gia Cảnh-nông Tương-tế xuất ra mười cái 100 triệu cho dân thuộc-địa vay dài hạn, chớ không phải chỉ có 100 triệu mà thôi. Lại cũng đã trúc giục chánh-phủ thuộc-địa cho dân vay gấp đi, chớ không để từ năm ngoái tới giờ còn để bạc nằm yên trong tủ.

Cũng như tai-nạn bão-lụt ở miền Nam Trung-kỳ trông chắc thương-quốc không rỏ nạn-dân khổ-sở đến bực nào, và những cửa nhà sự-nghiệp kẻ Nam người Tây đã vì bão lụt mà tan nát đến số bao nhiêu, thành ra ngay ở hồi mới quan Toàn-quyền đã phóng lòng đánh điện cầu cứu bên Tây cho 1 triệu đồng, thế mà đem ra bàn định cho hay không cho. Nếu như biết rõ, thì đâu có trùng trình như vậy?

Ng-kỳ Phùng

Cờ bạc, lính với ăn cướp...

Bọn cờ bạc nghe lời hai tên điểm chỉ mật thám, đề lính đánh và trói lại hết ăn cướp

Cách ba bữa nay, ở Nhabè có xảy ra vụ bắt cờ bạc, làm náo động cả làng xóm.

Nguyên giữa đêm hai tên lính tí rồn ở Nhabè, tới làng Nhơn-hòa thấy nhà của cựu hương-quản Qui chứa bạc, đông tay con lắm. Hai tên lính nầy Chơn và Khá mới chạy đi cho bàn biện hay. Bấy giờ bè nhau đi bắt cờ bạc. Có hai tị hương chức.

Vào nhà cựu hương-quản Q. i bắt được 20 con bạc, trong đó có hai người điểm-chỉ mật-thám An nam, tên là Trọng và Thêm (ở tác là mật-thám thiệt, vì có súng sấu).

Đem lại nhà làng, giữa đường hai tên mật-thám ấy la ó, chửi thề om sòm. Rồi tên Trọng lấy bá súng sấu đánh vào mặt và đầu tên Lính Khải. Rồi cả bọn rập lại đánh lính và hương-chức làng. Tên lính Khải bị thương chảy.

Bấy giờ các con bạc đó nghe lời hai tên mật-thám kia, bắt hương-chức làng và tên lính Chơn trói lại và đem về nhà thổ khi nãy. Trong đó đó, lính Khải đông lại nhà làng nói trắng lên.

Chết, bọn con bạc kéo nhau chạy tới trước bà lính Khải gần về nhà. Bọn chủ thổ là cựu hương-quản Qui cùng hai tên mật thám mới xa bàn, dập ghế, cay tỉ, giả bị ăn cướp. Sắp đặt lớp làng cũng khá, chúng nói hai tên lính và hai vị hương-chức làng kia là ăn cướp mới khỏ chớ.

Làng xóm nghe trống chạy tới, bắt hết bọn đem về. Hỏi ra thì bọn con bạc khai là tự hai tên mật thám Trọng và Thêm xúi bẩy.

Vụ lính tập ở Hội chợ

Tên lính Nam sẽ bị lôi ra tiểu-hình

Bữa qua, bổn báo đã nói tên lính tập Cao-mên nựng mặt cô E. con gái của bà phủ M... trên Hội chợ rồi đã bị bắt.

Tên lính tập nầy là Trương-sua-Nam. Nó nhìn nhận rằng có lấy tay xô cô E. nhưng cốt giữ trật tự trong hàng ngũ, vì cô E. đi vô hàng của lính. Mà cũng nhận rằng M. Félix rầy nó, nó lấy bá súng đánh.

Dẫu tên lính Nam nầy có gỡ chối, cũng không khỏi tội, nay mai đây nó bị đưa ra tiểu-hình.

Vè bài cãnh khổ của dân làm muối ở Baria

(Tiếp theo trương nhứt)

Khoản thứ ba là dân làm muối xin cấp số đoạn ngành tại Baria tuần-hoàn cho trong lúc bỏ muối đi và khi đậu tại bến hẳng. Về khoản nầy ông Fournier nói đã có từ ngày đầu, và mỗi ngày cải đổi, có hai người đội cố khí giới. Mỗi toán ghe lối 30 cái thì có một người lính cố khí-giới theo không thể rời ra được.

Rồi thơ ông Fournier nói rằng dẫu ông có trừng phạt nghiêm khắc, mà cũng là công bằng, không khi nào ông gật gao với những người chủ muối nhỏ, mà với những người giàu lớn, là không ai là hơn người gởi bài cho bổn báo hôm trước, thì ông không dung được.

Ông có thể bỏ qua những việc nhỏ, chớ đối với vụ 10 tấn muối, đối với người có gia tài mấy chục mẫu ruộng muối, mà cha chết thầy chưa lạnh, đã rước trường tòa hiến sự sẵn, thì ông có gật gao với hạng người ấy, tưởng không ai cho ông là bất được.

Đó là những lời ông Fournier xin đính-chính.

Thôi, về giải nghiệp đi

Mấy cô buôn hương bán phấn lậu đường Paul-Bert bị bắt

Tối hôm kia, mật-thám đi lòn vào nhiều phòng ngủ ở Sàigon bắt được một mớ điểm lậu.

Rồi tối bữa qua đây, vào khoản 9 10 giờ, mật-thám lại đi xét bắt các ở khác ở châu thành nữa. Nhờ vậy mà bắt được bà sô ro ở nhà số 110 đường Paul Bert. Bà cô nầy bấy lâu chuyên nghề « lậu », đã bị « xôn » nhiều lần rồi.

Quan thầy xét, thì ra bà cô đó đem (!) Hát chơi. Sở mật-thám vẫn cho lính đi dọ bắt nữa, bắt cho hết, mới rước xanh nầy, đưng để hai lâm.

Các cô bị bắt đó, ra được rồi về ăn cần giải nghiệp đi. Hễ nầy mấy cậu « công-tử bắn heo » phải chết khỏ hết còn ai đâm mà « hiếm chá ».

Tên lính bắt

Tối 16 năm danh tiếng

Thuốc « Nam-Hồng-Tề »

No 6 Rue Jean Monlau à Saigon

Thuốc ấy chẳng song chỉ trị chánh mấy bịnh sau đây:

Nóng lạnh ban cua, bịnh tắng ho kiết ăn không tiêu bổn huết đường đau và tiểu tiện đau bung, đầy da bụng ít máu xanh xao, đàn bà đương kinh không đều, có thai nên dùng thuốc mà dưỡng thai, con nít đau bung sôi lắt vắt bị cảm tích.

Không lính dùng thuốc nầy thường thì con người đang ngon ăn, ngon ngủ và trở nên phì nhiêu.

NAM-HỒNG-TỀ

CÁCH MUA THUỐC

Ở gần. Xin đến nhà tôi mà mua thuốc (ở Rue Jean Monlau Saigon).

Ở xa. Viết thư thì tôi gởi thuốc cách lãnh hóa giao-ngân (contre remboursement) khi thuốc tới, nhà giây thép cho hay thì đóng tiền tại đó mà lãnh thuốc.

Gởi thơ cho tôi xin đề như vầy.

Monsieur J. Thanh
6 Rue Jean Monlau à
SAIGON

Giá thuốc

1 gói	0$40
3 gói	1 40
7 gói	2 20
14 gói	4 00
30 gói	8 00

Có tiền thuế hồng riêng cho các quan mua về bán lại.

CASINO

HÁT BÓNG NÓI RA TIẾNG

Từ bữa thứ sáu 7 Avril tới thứ năm 13 Avril 1933

LES GALERIES LEVY ET Cie

với

Charles Lamy et Léon Bellières Il y avait un prisonnier

Một tuồng diễn đo mãy con kh làm tuồng

MỚI HẠ GIÁ:

Matinée et soirée

Loges Galerie-la place	1$50
Loges Parterres	1,00
Fauteuils	0.80
Militaires Baignoires	0.60
Quitrièmes	0.30
Enfants	0.20

Giá chắc không tiền chi thêm

EDEN

HÁT BÓNG NÓI RA TIẾNG

Từ bữa thứ tư 12 Avril tới thứ ba 18 Avril 1933 sẽ diễn tuồng:

MILADY

Ba người lính pháo thủ (lớp nhì)

GIÁ MỚI HẠ:

Matinée et Soirée

Loges et Fauteuils 1re Série	2$00
Bien d'Fauteuils 2e Série	1$00

Không có tiền phụ trội chi thêm

LÀM KHÉO, KỸ CÔNG

NHIỀU KIỂU CHỌN LỰA

NĂM NAY RẺ HƠN MỌI NĂM PHẦN NỬA

La Tortue

Phan-thúc-Trác

16 SABOURAIN SAIGON

Téléphone 995

VỊ BỔ PHỔI MỚI RA ĐỜI

Thêm sức mạnh cho loài người Trừ tuyệt cái hại vô cùng cho xã hội

Không gì bằng CAO-ĐƠN-PHỔI cứu mạng THUỐC THẦN-TIÊN. Chuyên trị các chứng ho đêm, ho khan, ho ra huyết, ho lao, đau phổi khô phổi, mất tiếng, ngứa cổ. Giá mỗi lọ 3$00

Phơ và mandat đề cho M. Nguyễn-xuân-Dương tiểu Đường Nguyễn 123 phố khách Hanoi.

LENTHERIC

là hiệu dầu thơm thượng hạng, có đủ:

Son thoa môi hạng nhứt

Phấn dồi mặt Orkilia

Nước thơm đũ thứ

Tại rạp hát « Lạc-Đài »

ở đường Hem-Un — Saigon

Gánh hát bộ

VÌNH-XUÂN-BAN

Của Bầu Thắng

Hát tiền thường 12 giờ sáng Đêm thứ năm 13 Avril 1933

Chương trình

XUẤT ĐẦU

Tam-Quốc-Chí

Quan-vân-trường phụ bạch đung nghĩa thủ Tào-mạnh-Đức

XUẤT NHÌ

Đông-Châu Liệt-Quốc

Dự-Nhượng đã long-bào

Cũng hai Thắng thủ vô Dự-Nhượng ba Ủ thế vai vợ Dự-Nhượng

Lớp tuồng nầy Đào kép cụp ít nhiều lúc gay cán không thể á ra nổi. Hai Thắng làm Dự-Nhượng thiệt là xuất sắc, ai coi cũng phải mủi lòng.

Các nhà thể thao hãy uống rượu DUBONNET